

Juhannuskylän asemakaavan nro 8839
vaikutusten arviointi

LUONNOS

8.1.2024

Sisällys

1	Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön.....	2
1.1	Vaikutukset terveyteen ja turvallisuuteen	3
1.2	Vaikutukset sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin	5
2	Maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon	5
3	Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin	6
4	Alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, sekä yhdyskunta- ja energiatalouteen	8
4.1	Liikenteeseen.....	9
4.2	Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen	10
5	Kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön	11
5.1	RKY alueisiin	14
5.2	Maakunnallisiin arvoalueisiin ja -kohteisiin	23
5.3	Paikallisiin arvoalueisiin ja -kohteisiin	37
5.4	Kansalliseen kaupunkipuistoon	39
5.5	Arkeologiseen kulttuuriperintöön.....	40
6	Elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen	41
7	Ilmastovaikutukset	41

Juhannuskylän asemakaavan nro 8839 vaikutusten arviointi

Juhannuskylän asemakaavan selostuksen vaikutusten arvioinnin osuus. Vaikutuksia on arvioitu Maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukaan (MRA 1§):

- Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- Maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- Alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä
- Liikenteeseen
- Kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön
- Elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen
- Ilmastovaikutuksiin

Vaikutusten arviointi perustuu asemakaavaa varten laadittuihin kaavaluonnoksiin sekä taustaselvityksiin ja viitesuunnitelmaan.

1 Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaava-alueella on pääosin asuinrakennuksia, mutta alueella on lisäksi useita julkisia rakennuksia ja liiketiloja. Kaavamuutoksella ei ole merkittävää vaikutusta alueen palveluihin, esimerkiksi kaikki alueen koulut jatkavat toimintaansa. Merkittävä muutos ihmisten elinoloihin muodostuu paloaseman toiminnan supistuessa kaava-alueella. Kaavamuutos mahdollistaa paloaseman uudemman osan purkamisen ja sen korvaamisen asuinrakennuksella. Muutoksen myötä hälytysajoneuvojen määrä alueella vähenee. Oletettavasti myös yöaikaiset hälytysajot vähenevät ja paloasemasta aiheutuvat häiriöt asumiselle ja liikenteelle vähenevät.

Kaavamuutos mahdollistaa alueelle laaditun yleissuunnitelman toteuttamisen. Jalankulkuympäristö paranee, jos yleissuunnitelman mukaisesti nykyisiä jalkakäytäviä levennetään, toteutetaan uusia aukiomaisia katutiloja, uusi kävelyn ja pyöräilyn reitti Palokunnankadun ja Pellavatehtaankadun välille sekä parannetaan katu ympäristön viihtyisyyttä mm. katuvihreän avulla. Yleissuunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä pyritään kulkijalle havainnollistamaan kansallisen kaupunkipuiston kulkuyhteys myös paikan päällä. Aluetta korostetaan pinnoitteiden ja katuvihreän avulla ympäröivistä katualueista erottuvaksi, jalankulkijalle miellyttäväksi, vehreäksi katu ympäristöksi. Perinteinen ajoratajalkakäytävä katupoikkileikkaus tuo katuvihreän kanssa alueelle pienimittakaavaisuutta ja perinteistä katutilaa. Lisäksi katuvihreän yhteyteen on sijoitettu oleskelumahdollisuuksia.

Vaihtoehto 2 mahdollistaa purkavaa täydennysrakentamista merkittävästi enemmän kuin vaihtoehto 1. Rakennusten purkaminen ja uusien rakentaminen aiheuttaa merkittävää häiriötä ympäristöön. Häiriö on kuitenkin väliaikainen ja kestää vain purku- ja rakennustyön ajan. Kaava-alueen laajuuden takia rakennushankkeen ajoittuvat todennäköisesti pitkälle aikavälille ja haitta kohdistuu voimakkaimmin viereisiin kortteleihin. Vaikka kaava mahdollistaa mittavaa

täydennysrakentamista eivät kaikki kaavan mahdollistamat rakennushankkeet välttämättä toteudu.

1.1 Vaikutukset terveyteen ja turvallisuuteen

Asemakaavamuutoksella ei ole merkittäviä kielteisiä vaikutuksia terveyteen, koska alueen kehittäminen ei aiheuta merkittäviä muutoksia ympäristöön. Uusien rakennusten ja katutilan kehittämisen tuoma elävyys sekä valaistuksen parantaminen voi lisätä alueen koettua viihtyvyyttä ja nautittavuutta, jolla on välillisiä vaikutuksia koettuun turvallisuuteen ja hyvinvointiin.

Juhannuskylän asemakaavan meluselvityksen mukaan asemakaava-alueen asuinrakennusten piha-alueille kohdistuvat tieliikenteen aiheuttamat melutasot ovat enimmäkseen alle ohjearvon. Korttelin 154 pohjoisosassa ohjearvo ylittyy, mutta ko. alue ei ole varsinaista leikkipihaa. Korttelissa 155 Johanneksen koulutalon Erkkilänkadun varrella olevalla leikkipihalla ohjearvo myös ylittyy. Ennustetilanteessa 2040 raideliikenteen melu aiheuttaa Huhtimäen kadun varrella olevan asuinrakennuksen kohdalla päivä- ja yöajan keskiäänitason ylittymisen. Suunniteltujen asuinrakennusten julkisivuilla tie – ja raideliikenteen aiheuttamat päiväaikaiset keskiäänitasot ovat korkeimmillaan 65 dB ja yöaikaiset keskiäänitasot 58 dB vaihtoehdon 1 rakennusmassoilla. Vaihtoehdon 2 rakennusmassoilla uusiin asuinrakennuksiin kohdistuu korkeimmillaan 66 dB päiväaikainen ja 59 dB yöaikainen keskiäänitaso. Olemassa oleville rakennuksille raideliikenne aiheuttaa suurimmillaan päiväaikana 64 dB:n (LAeq7-22) ja yöaikana 66 dB:n (LAeq 22-7) julkisivutasoja. Lapintien varrella tieliikennemelu aiheuttaa yhden olemassa olevan asuinrakennuksen julkisivulle päiväaikana 66 dB keskiäänitason.

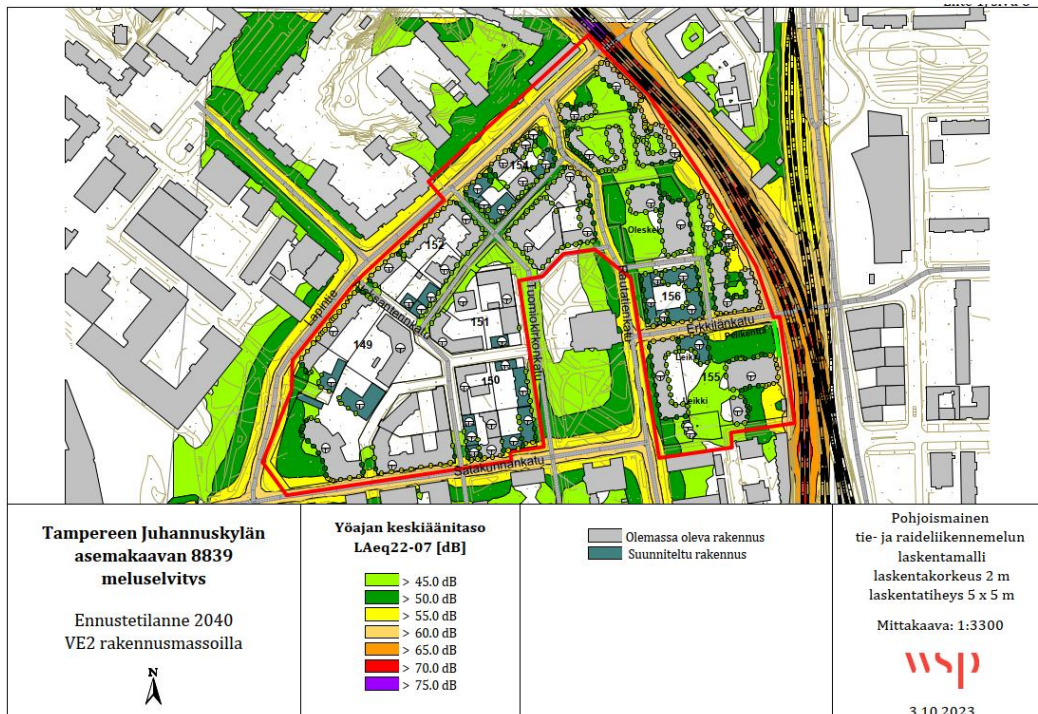
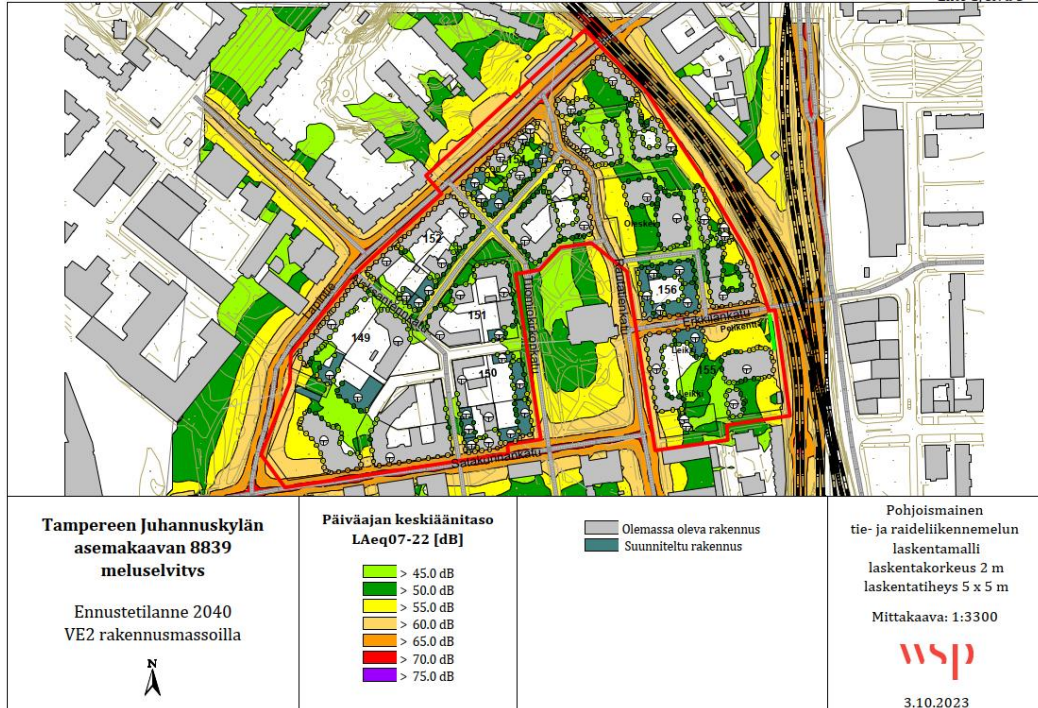
Melutasot asuinrakennusten julkisivuilla ylittävät yleisesti melutasojen ohjearvot, joten Tampereen kaupungin melulinjauksen mukaisesti näillä julkisivuilla parvekkeet tulee lasittaa. Suunniteltuihin asuinrakennuksiin kohdistuu 65 dB (LAeq 7-22) melutasoja kortteleissa 155 ja 156. Tampereen kaupungin melulinjauksen mukaisesti näiden huoneistojen (julkisivutaso > 65 dB, LAeq 7-22) tulee avautua myös hiljaiselle puolelle (alle 55 dB).

Rakennusaloille, joissa keskiäänitasot nousevat yli ohjearvojen, on asemakaavassa osoitettu julkisivuille melumääräysmerkintä. *Merkintä osoittaa rakennusalan sivun, jonka puoleisten rakennuksen ulkoseinien sekä ikkunoiden ja muiden rakenteiden ääneneristävyyden liikennemelua vastaan on oltava vähintään rakennusalalla osoitetun dBA-luvun mukainen.*

Asemakaavan yleismääräyksillä ohjataan toimenpiteisiin, joilla vähennetään melusta aiheutuvia haittoja. *Jos asunnon ulkoseinään kohdistuvan melun päiväajan keskiäänitaso on 65 - 70 dB, tulee asuntojen avautua myös hiljaiselle puolelle (alle 55 dB). Asuinrakennusten julkisivuilla, joilla keskiäänitaso päivällä ylittää 55 dB, tulee parvekkeet ja terassit lasittaa liikennemelua vastaan. Meluidat tulee suunnitella ja toteuttaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisiksi.*

Lisäksi korttelissa 155, Johanneksen koulutalon piha-alueen suojaksi, on asemakaavaan osoitettu määräys meluesteen rakentamisesta (mevs-15(1,5) koulun pohjois-, etelä- ja itäpuolille . *Merkintä osoittaa sen osan katu- tai liikennealueen rajasta, jonka puoleiseen ajoradan reunaan on*

rakennettava likimäärin sulussa olevan metrimäärän korkeinen melueste. Melusuojuukset tulee toteutettaviksi rakennusluvan yhteydessä, asemakaavamuutos ei itsessään muuta melutilannetta.

Kuva 1. Ennustetilanteen 2040 meluvyöhykekartat, VE1 ja VE2 rakennusmassoilla päiväajan keskitasot (WSP, 10.10.2023)

1.2 Vaikutukset sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin

Kaavamuutoksen vaikutukset sosiaalisiin oloihin ja kulttuuriin ovat vähäiset. Historiallisiin julkisiin kaupunkipuistoihin liittyy monenlaisia arvoja. Suojelumerkinnöillä turvataan sosiaalisia ja aineettomia arvoja, jotka koskettavat paikallisia asukkaita ja laajempia yhteisöjä. Asemakaavamääräyksellä huomioidaan Tuomikirkkopuiston yhteisöllinen merkitys ja säilytetään puiston rakentamisen kerroksellisuus ja eri aikakausien vaiheet sekä puistoon liittyvät viherrakentamisen arvot. Tuomiokirkkopuisto on osoitettu historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä puistoksi (VL-10). *Puiston kehittämisessä tulee ottaa huomioon alueen sijainti, maisemallinen merkitys ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen.*

Kortteli 152 on osoitettu *Asuin-, liike- ja kulttuuri-toimintojen korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa kulttuuriympäristöön soveltuvaa häiriötöntä kulttuuri- ja liiketoimintaa palvelevaa yksityistä tai julkista tilaa sekä ympäristöön soveltuvaa muuta työpaikkatoimintaa (ALY)*, joka mahdollistaa korttelissa toimivan Suomen Teatteriopiston toiminnan jatkumisen alueella.

Täydennysrakentamisen kautta tuleva asukasmäärän lisääntyminen on alueen koko huomioiden melko vähäinen. Uudisrakentamisen voidaan arvioida lisäävän keskusta-asumisen mahdollisuuksia ja monipuolistavan alueen asuntotarjontaa. Uuden asuntotuotannon myötä alueen väestön ikärakenne ja sosiaalinen rakenne monipuolistuvat. Molemmat kaavavaihtoehdot mahdollistavat kortteliin 149 majoituspalvelurakennusten rakentamisen. Hotellitoiminta voi vilkastuttaa alueen ilta- ja yöelämää. Alue sijaitsee kuitenkin Tampereen keskustassa, jolloin kaupunkielämän voidaan katsoa olevan alueella vilkasta muutenkin. Uusi toiminta vaikuttaa erityisesti Pellavatehtaankadun ympäristöön, jossa ei tällä hetkellä ole liiketiloja muuta kuin Satakunnankadun kulmassa.

2 Maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon

Asemakaavan muutoksella ei ole vaikutuksia maa- ja kallioperään. Täydennysrakentamisen ja asemakaavan viherkerrointa koskevan yleismääräyksen myötä hulevesien hallinta alueella paranee ja alueen kasvillisuus lisääntyy. Kasvillisuudesta on paljon hyötyä tiivistyvässä kaupungissa; hulevesitulvien vähentämisen lisäksi se sitoo hiilidioksidia, parantaa ilmanlaatua, lisää kaupunkilaisten viihtyisyyttä sekä viilentää rakennetun ympäristön lämpösaarekkeita, jotka johtuvat kesäisin kaupungin rakenteisiin kertyvän auringon säteilyn vapautumisesta lämpönä.

Alueen hulevesien valuma-alueet ja virtausreitit muuttuvat rakentamisen, hulevesijärjestelmien sijoittelun sekä nykyisen sekaviemäriin hulevesiviemäriä korvaamisen vaikutuksesta. Uuden maankäytön mukaiset valuma-alueet ja virtausreitit on esitetty hulevesiselvityksen (Sitowise, 27.10.2023) suunnitelmakartassa. Täydennysrakentamisen alueilla hulevesivirtaamat ja hulevesimäärät pienevät tulevilla maankäytöllä nykytilaan verrattuna. Kaava ei itsessään määrää hulevesiviemärien ja -järjestelmien rakentamista, mutta kaavan mahdollistaman uudisrakentamisen myötä tulee myös hulevesijärjestelmät uusittaviksi.

Kaava-alueen hulevedet tulee hallita kiinteistökohtaisesti. Hulevesiselvityksessä kaava-alueelle on esitetty maanalaisia viivytysjärjestelmiä ja korttelin 154 tontille 29 maanpäällistä viivytystä, niiden lisäksi pysäköintialueiden hulevesille on esitetty biosuodatuksia. Asemakaavamuutoksen myötä

suunnittelualueella tulee voimaan hulevesien viivytysmääräys, jonka mukaan *tontilla on viivytettävä hulevesiä viherkerroinlaskelman mukaisesti. Viivytystilavuuden tulee tyhjäntyä 3-12 tunnin kuluessa täyttymisestäään ja järjestelmässä tulee olla suunniteltu ylivuoto.* Viivytysmääräys tulee huomioida tonteilla, joissa tehdään muutostöitä. Hulevesien johtamis- ja hallintamenetelmät, sekä niiden tilavaraukset on esitetty hulevesisuunnitelman suunnitelmakartalla.

Rakentamisen aikaiseen hulevesien hallintaan tulee kiinnittää erityistä huomiota, sillä rakentamisen aikana hulevesien laatu heikkenee ja kuormitus lisääntyy. Rakentamisen aikaisella hulevesien hallinnalla pyritään ennen kaikkea vähentämään kiintoainekuormitusta. Työmaavesiä ei saa johtaa suoraan viemäriin, jos niitä aiheutuu haittaa veden laadun tai virtaamien osalta. Rakennusmateriaalien ja rakentamisen aikaisten jätteiden asianmukaisella varastoinnilla sekä tarvittaessa ritiläkaivojen suojaamisella voidaan ehkäistä rakentamisen aikaista kuormitusta hulevesiviemäriin. Rakentamisen aikaisessa hulevesien hallinnassa tulee noudattaa Tampereen kaupungin ohjeita.

Hulevesiselvityksessä on tarkastelu mahdollisia sijainteja alueellisille viivytysrakenteille, jotta suunnittelualueen alapuolisen hulevesiverkoston kapasiteetin riittävyys voitaisiin turvata. Suunnittelualueella olevat, puistomaiset kohteet on todettu soveltumattomiksi viivytykseen, sillä ne sijaitsevat hulevesiverkostojen alkupäissä. Muut tarkastellut kohteet sijaitsevat pysäköintialueilla tai muilla vastaavilla alueilla, jolloin niihin soveltuisi esimerkiksi maanalainen putkiviivytysrakenne.

Alueen tulvareitit on esitetty hulevesisuunnitelman suunnitelmakartalla. Hulevesiviemärin välityskapasiteetin ylittyessä hulevesien tulvareitteinä toimii viereiset katualueet. Korttelilla 156 jatkosuunnittelussa täytyy tarkastella, saadaanko kansipihalta toimivaa tulvareittiä. Jatkosuunnittelussa tulee huomioida, että hulevedet ohjautuvat pois päin rakennuksista.

Kaavan toteutuksen yhteydessä on selvitettävä alueen sekaviemäröinnin laajuus ja suunniteltava hulevesien eriyttäminen jätevesiviemäristä, mitoitetaan alueelliset hulevesien viivytysjärjestelmät, huomioitava tulvareittien jatkuvuus, tarkistettava hulevesijärjestelmien mitoitus.

3 Kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin

Kaava-alueella ei ole tiedossa suojeltavia luontokohteita. Asemakaavamuutoksella ei ole merkittäviä vaikutuksia luonnonympäristöön. Tuomiokirkonpuistoa koskevilla kaavamääräyksillä säilytetään alueen vanhaa kasvillisuutta ja ohjataan uusien istutusten sopimista arvokkaaseen ympäristöön (VP-10). Asemakaavamääräyksillä varmistetaan Tuomiokirkonpuiston arvojen säilyminen. Puisto on osa Tampereen kansallista kaupunkipuistoa, joka on parhaillaan valmisteilla.

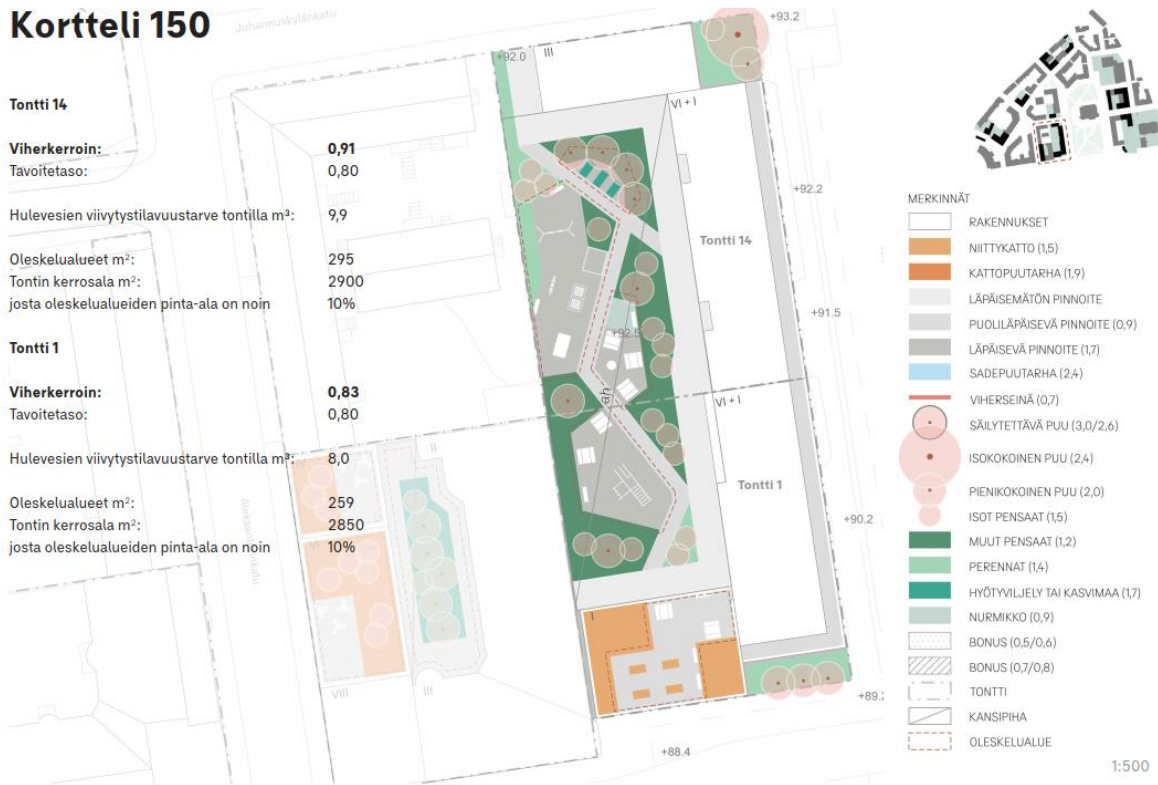
Kaavamuutos mahdollistaa alueelle laaditun yleissuunnitelman toteuttamisen. Suunnitelmissa on pyritty maksimoimaan katuvihreän määrä rakennetussa kaupunkiympäristössä, jonka haasteena on löytää puille vapaata tilaa alueen kunnallistekniikan ja paikoin ahtaan katutilan vuoksi. Yleissuunnitelmassa osoitetun kahden, aukioille sijoittuvan ”mahtipuun” lisäksi kukkivat pienpuurivistöt luovat suunnitelma-alueen kaduille yhtenäisen, puistomaisen reitin ja eri osa-

alueita yhdistävän teeman. Suunnitelmissa esitettyjen Palokunnankadun ja Juhannuskylänkadun pienpuiden istutus edellyttää kaapelien siirtoa ja Juhannuskylänkadulla läntisten puiden osalta lisäksi hulevesiviemäriin siirtoa. Puiden lisäksi ja osittain niiden alle on suunniteltu monilajista kerroksellista pensas- ja perennakasvillisuutta luomaan kaduille puistomaisuutta.

Kaavamuutoksen mahdollistaman lisärakentamisen seurauksena alueelta saattaa paikoin hävitä nykyistä puustoa. Toisaalta kortteleissa, joissa nykyistä rakennuskantaa korvataan uudella rakentamisella, on mahdollista lisätä myös kaupunkikuvaan näkyvää viherrakentamista. Korttelissa 155, Johanneksen koulutalon pohjoispuolella, vanhat lehmukset joudutaan poistamaan sillan perusparantamisen takia, mutta asemakaavassa tälle kohdalle on osoitettu istutettava puurivi -merkintä. Vanhoja puita on osoitettu säilytettäväksi (*säilytettävä puurivi*) Johanneksen koulutalon tontin eteläreunalla, jossa kasvaa tammi ja kaksi vaahteraa. Lisäksi säilytettävä puurivi merkinnällä on osoitettu Tammerkosken koulutalon tontin itä- ja eteläreunan vanhat vaahterat sekä Erkkilänaukeen suuret koivut. Asemakaavassa määrätyn viherkertoimen kautta merkittävästi muuttuvien kortteleiden piha-alueiden vehreys ja viihtyisyys tulevat paranemaan nykyisestä. Kaavamääräysten mukaan *rakennuslupa*an liitettävillä suunnitelmissa on osoitettava, että *pääkäyttötarkoituksen mukainen Tampereen viherkertoimelle määritelty tavoitetaso täyttyy*. Viherkertoimen tavoitetaso asuintonteilla 0,8 ja koulutonteilla 0,7. Viherkerroin on työkalu, joka on kehitetty ohjaamaan korttelien viherrakennetta. Työkalu kuvaa tontin tai korttelin vihertehokkuutta, eli sitä kuinka paljon tontilla on erilaisia kasvillisuuspinnoja ja sadevesiä viivyttäviä ratkaisuja suhteessa tontin pinta-alaan. Erilaisilla viherrakenteilla, kuten puilla, pensailta, köynnöksillä ja viherkatoilla on kullakin oma painotuksensa, joka vaikuttaa viherkertoimen tulokseen. Rakentamisen tehokkuuden kasvaessa tulee autopaikat rakennettavaksi maanalaisina paikkoina, jolloin piha-alueelle vapautuu tilaa oleskelulle ja viherrakentamiselle. Viherkertoimen täytyminen edellyttää monipuolisia viherratkaisuja ja päällystettyjen pintojen minimoimista. Tarkastelun perusteella viherkerroin on mahdollista saavuttaa kaikilla asemakaavamuutoksen mahdollistamilla täydennysrakentamisen tonteilla.

Täydennysrakennettaville tonteille on tehty viitteelliset pihasuunnitelmat sekä laskettu niille tonttikohtaiset viherkertoimet. Kaavavaihtoehdoissa on merkittävä ero täydennysrakentamisen määrän suhteen. Vaihtoehto 1:ssä muutos kohdistuu vain kahteen kortteliin ja vaihtoehto 2 mahdollistaa tontin merkittävän kehittämisen seitsemässä korttelissa. Vaihtoehto 1:ssä muutoksen kokonaisvaikutus on siis melko pieni, mutta vaihtoehdossa 2, sen kokonaan toteutuessa, merkittävä. Tonttien lähtökohdat pihan kehittämiseen vaihtelevat. Tonteilla 151-16 ja 154-29 on täydennysrakentamisesta huolimatta mahdollista säilyttää myös olemassa olevaa puustoa. Tonteille 150-1 ja 150-14 on esitetty ratkaisu, jossa nykyiset pysäköintikannet tonttien yhteisellä, koko pihan kattavalla istutetulla pihakannella. Pihakansi uusittaisiin myös tontilla 150-11. Kattopihoja on suunniteltu ainoastaan uudisrakennuksiin.

Kortteli 150

Kuva 2. Esimerkki Juhannuskylän korttelin 150 pihasuunnitelmasta ja viherkerroinlaskelmasta (Inaro, 27.10.2023)

4 Alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, sekä yhdyskunta- ja energiatalouteen

Asemakaavalla ei muuteta merkittävästi alueen yhdyskuntarakennetta. Täydennysrakentaminen tukeutuu olemassa olevaan kunnallistekniikan verkostoon. Paloaseman toiminnan pienentyminen mahdollistaa asumisen lisääntymisen kaava-alueella.

Tonteille, joille ei ole tulossa täydennysrakentamista, asemakaava päivitetään toteutuneen nykytilan mukaiseksi. Näillä kohdin leikataan voimassa olevan asemakaavan mukainen ylimääräinen rakennusoikeus pois, jolloin maanvuokra sekä kiinteistövero näiden tonttien osalta laskee. Tampereen kaupungin nykyisen linjauksen mukaan, rakennuksen olemassa olevan ullakon tiloja saa muuttaa asuintiloiksi asemakaavan mukainen rakennusoikeus ylittäen.

Alueen sekaviemäröinnin laajuus tulee selvittää ja hulevedet tulee eriyttää jätevesiviemäristä. Tästä sekä katualueilla tapahtuvista muutoksista koituu kaupungille kustannuksia. Alustavan rakennuskustannusarvion perusteella katujen muutokset tulevat maksamaan noin 1 000 000 euroa (alv 0 %). Kaava-alueen julkisten palvelujen tilojen rakentaminen, tässä Tammerkosken ja Johanneksen koulujen perusparannukset on arvioitu n. 34 M€. Kustannusarvioon sisältyy lisäksi Johanneksen koulun melukaide sekä sen piha- ja pysäköintialueiden hulevesien viivytys- ja suodatusrakenteet.

Rakentamisen hiilijalanjälki muodostuu pääosin (98 %) julkisten palvelutilojen rakentamisesta.

4.1 Liikenteeseen

Molemmat kaavavaihtoehdot mahdollistavat alueelle täydennysrakentamista, joka lisää alueen liikennettä. Täydennysrakentamisen aiheuttama autoliikennemäärien kasvu jalankulkuvyöhykkeelle sijoittuvalla alueella on kuitenkin molemmissa vaihtoehdoissa vähäinen ja sillä ei ole merkittävää vaikutusta yksittäisille kaduille ja liikenneverkon toimivuuteen. Paloaseman purettavan osan tilalle suunniteltu hotelli ei synnytä enempää liikennettä kuin nykyinen paloaseman työmatka-, huolto- ja hälytysliikenne. Keskusta-alueella koulun laajennuksen vaikutus autoliikenteen määriin on hyvin vähäinen. Täydennysrakentamisen aiheuttama pysäköintitarve on suunniteltu tyydytettävän kiinteistöllä, joten uudesta asumisesta ei pitäisi syntyä katualueille kohdistuvaa pysäköintitarvetta.

Alueen liikenneverkollinen ratkaisu säilyy autoliikenteen osalta lähes nykyisellään, lukuun ottamatta korttelia 149, jossa paloaseman lisärakennuksen purkaminen antaa mahdollisuuden avata katuyhteys Palokunnankadun ja Pellavatehtaankadun välille. Autoliikenteen läpiajettavalle yhteydelle ei ole tarvetta, ja aukiomainen yhteys palvelee vain jalankulkua ja pyöräilyä.

Pelastuslaitoksen tontilla tapahtuvat muutokset mahdollistavat Pellavatehtaankadun kehittämisen nykyistä viihtyisämmäksi jalankulku- ja pyöräilyalueeksi, kun hyökkäysreitille ei enää ole tarvetta Pellavatehtaankadulla ja Aleksanterinkadulla. Pelastuslaitoksen lisäksi poistumisen myötä Palokunnankadulta avautuu kävelijöille ja pyöräilijöille uusi, aiempaa suorempi reitti Vapriikin ja Tammerkosen varrella olevilta, kansalliseen kaupunkipuistoon kuuluvilta puistoalueilta Tuomiokirkolle. Tämä uusi ja ympäristöltään kehitettävä reitti voidaan brändätä osaksi kansallisen kaupunkipuiston konseptia. Pelastuslaitoksen toiminta tulee huomioida Palokunnankadun suunnittelussa siten, että katu voi tarvittaessa toimia palokunnan varareittinä, jos etupuolen ajoyhteys ei ole käytettävissä. Palokunnankadulta Pellavatehtaankadulle avautuva uusi jalankulkuyhteys parantaa myös Lapintien pysäkkien saavutettavuutta.

Asemakaavan mahdollistamat Juhannuskylän liikenneselvityksessä esitetyt katualueiden kehittämistoimenpiteet parantavat erityisesti jalankulkijoiden esteettömyyttä, viihtyisyyttä ja turvallisuutta. Myös pyöräilyn sujuvuus alueella paranee. Näin ollen alueelle olevien koulujen oppilaiden ja henkilökunnan sekä päiväkodin työntekijöiden ja asiakkaiden kävely- ja pyöräilyolosuhteet paranevat.

Edellä esitetyt jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden olosuhteiden ja turvallisuuden parannustoimenpiteet vähentävät kadunvarsipysäköintipaikkojen määrää koko Juhannuskylän alueella yhteensä noin 25-35 autopaikalla eli noin 10 % kadunvarsipysäköinnin nykyisestä paikkamäärästä. Pysäköintipaikkojen vähenemisen ei arvioida vaikeuttavan kohtuuttomasti nykyistä pysäköintitilannetta alueella, perustuen pysäköintitutkimuksessa saatuihin tietoihin nykyisten kadunvarsipysäköintipaikkojen käyttöasteesta. Lisäksi korvaavia pysäköintimahdollisuuksia löytyy pysäköintilaitoksista, jotka sijaitsevat Juhannuskylän alueen läheisyydessä kohtuullisen kävelymatkan päässä. Pysäköintipaikkojen vähenemisen yhteydessä on

tarpeen tarkastella jäävien paikkojen käyttörajoituksia, jotta ne vastaisivat mahdollisimman hyvin olevaan pysäköintitarpeeseen.

Asemakaava-alueen reunoilla sijaitsevilla kokoojakaduilla autoliikenteen olosuhteisiin vaikuttaa eniten Satakunnankadun ja Lapintien liittymään kaavan mahdollistama kiertoliittymä, jonka on arvioitu vähentävän vilkasliikenteisen liittymän ruuhkautumista. Vuorikadun ja Lapintien liittymään sekä Erkkilänkadulle esitetyillä toimenpiteillä parannetaan liikenneturvallisuutta, mutta muutoin vaikutukset autoliikenteelle ovat vähäiset.

Talvikunnossapito kaava-alueella on nykyisin ja tulee olemaan tulevaisuudessakin runsaslumisina talvina haastavaa. Ahtaiden katutilojen vuoksi lumet tulee kuljettaa katujen varsilta pois. Väliaikaisesti niitä voidaan aurata katujen reunoille. Uudelle aukiolle muodostuu kulkureiteistä vapaata kiveyspintaa, johon voidaan osoittaa lumenkasauspaikka.

Kuva 3. Pellavatehtaankadun, Erkkilänaukeen ja Juhannuskylänkadun yleissuunnitelma (WSP, 10/2023)

4.2 Vaikutukset teknisen huollon järjestämiseen

Alueen olemassa oleva kunnallistekniikan verkosto on kattava. Kaava-alueella kulkevat maanalaiset yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevat linjastot sijoittuvat katualueille. Korttelialueille sijoittuvat vesihuollon putket on osoitettu kaavakartalla maanalaisen johdon merkinnällä.

Alueen sekaviemäroinnin laajuus tulee selvittää ja hulevedet tulee eriyttää jätevesiviemäristä.

5 Kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön

Kuva 4. VE 1, näkymä koillisesta. Uudis- ja täydennysrakennuskohteet korostettu keltaisella. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023.

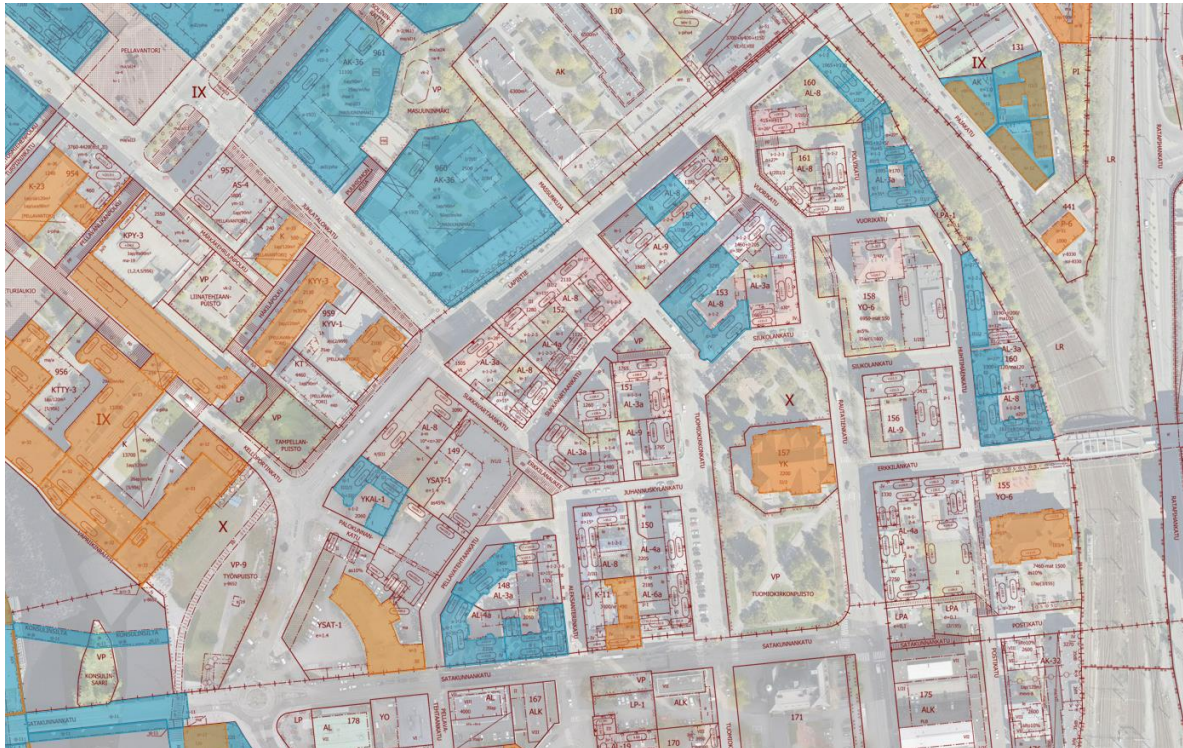
Kuva 5. VE 2, näkymä koillisesta. Uudis- ja täydennysrakennuskohteet korostettu keltaisella. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023.

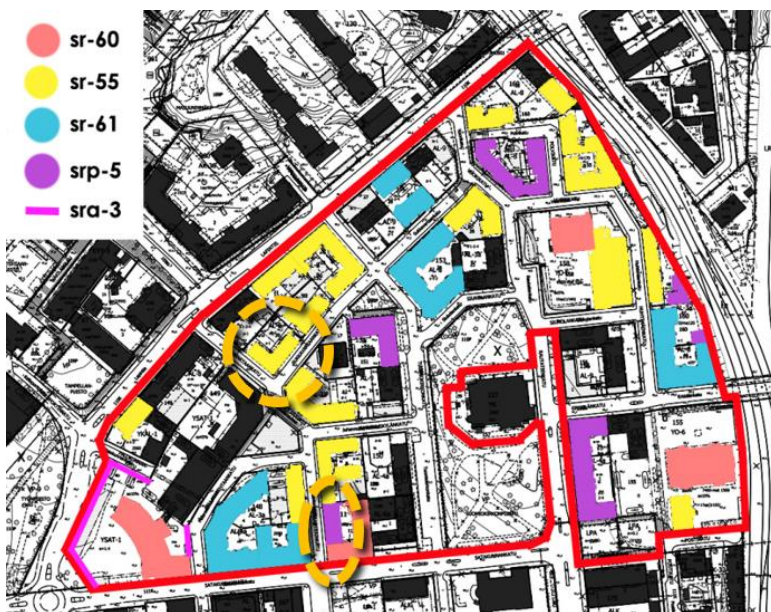
Kuva 6. VE 1, näkymä lounaasta. Uudis- ja täydennysrakennuskohteet korostettu keltaisella. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosehdotusten vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023.

Kuva 7. VE 2, näkymä lounaasta. Uudis- ja täydennysrakennuskohteet korostettu keltaisella. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosehdotusten vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023.

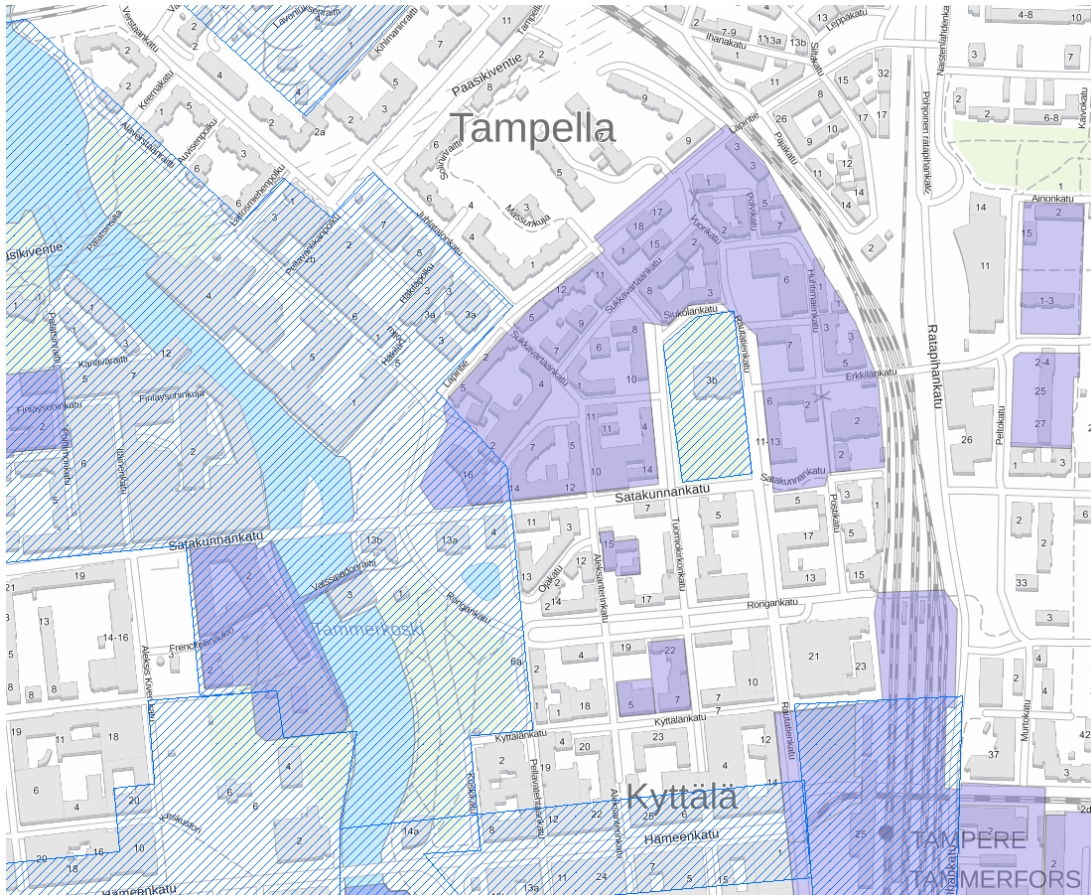

Kuva 8 Voimassa olevien asemakaavojen rakennus- ja rakennekohtainen suojele (oranssi) sekä kaupunkikuvallinen suojele (turkoosi), ajantasaa-asemakaava ja ilmakevakoonti. Karttalähde: [Oskari - Kartat.tampere.fi](http://Oskari-Kartat.tampere.fi)

Kuva 9 Kaavaluonnosvaihtoehdon VE1 mukainen rakennus- ja rakennekohtainen suojele ja kaupunkikuvallinen suojele. Kuvasta poiketen Tammerkosken ja Johanneksen koulurakennukset on osoitettu kaavavaihtoehdossa kaavamääräyksellä sr-64. Kaavavaihtoehdon VE2 suojelemääräykset eroavat vain kahdessa kohtaa VE1:n ratkaisusta. Kohdat on osoitettu oranssein soikion kuvaan. VE2 mahdollistaa osoitettujen rakennusten purkamisen ja korvaamisen nykyistä korkeammilla rakennuksilla. Karttalähde: Tampereen kaupunki.

5.1 RKY alueisiin

Kuva 10. Kaavamuutosalueen rajaus (violetti) ja RKY-alueiden rajaukset (sininen vinoviivitus) kaavamuutosalueella ja lähiympäristössä. Kuvälähde: [Oskari - Kartat.tampere.fi](http://Oskari-Kartat.tampere.fi), pohjakartta MML. Oskariin kaava-alueen rajausta ei ole päivitetty. Tuomiokirkonpuisto on mukana kaava-alueessa.

Osittain kaavamuutosalueella sijaitsee kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY 2009), Tampereen tuomiokirkko ja Tammerkosken teollisuusmaisema. Lisäksi lähistöllä on myös rky-alue Tampereen Hämeenkatu, Hämeensilta ja Keskustori sekä rky-alue Tampereen rautatieasema ja veturitallit. (Museovirasto, 2009).

Tampereen tuomiokirkon rky-alue sisältyy lähes kokonaisuudessaan kaavamuutosalueeseen ja kaava-alue ympäröi sitä lännestä, pohjoisesta ja idästä. Rky-alueeseen kuuluva Tuomiokirkon puisto sisältyy kaava-alueeseen. Itse kirkko jää kaava-alueen ulkopuolelle. Kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdoissa on pääosin huomioitu Tuomiokirkon tornin näkyvyys kaava-alueella ja sen ulkopuolelle, eikä kaavavaihtoehdoilla ole merkittäviä vaikutuksia kirkon asemaan alueen maamerkinä. Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE1 kaava-alue osoitetaan suurelta osin nykytilanteen mukaisesti, mutta mahdollistettu täydennys- ja uudisrakentaminen voi vaikuttaa jonkin verran kirkon näkyvyyteen kaupunkikuvassa. Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE2 mahdollistetaan täydennys- ja uudisrakentamista useampaan kortteliin ja tällä rakentamisella on paikoitellen vaikutuksia myös tuomiokirkon asemaan ja näkyvyyteen kaupunkikuvassa.

Kumpikin kaavavaihtoehto muuttaa näkymää kohti Tuomiokirkkoa Erkkiläkadulta katsottaessa. Kumpikin kaavavaihtoehto mahdollistaa Johanneksen koulutalon kiinteistön luoteiskulmassa olevan matalan rakennuksen purkamisen ja korvaamisen enintään kolmikerroksisella uudisrakennuksella. Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE1 sitä vastapäisen korttelin 156 rakennusala ja kerroskorkeus osoitetaan nykytilanteen mukaisena. Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE2 mahdollistetaan korttelin 156 rakennusten purkaminen ja korvaaminen enintään 3–5-kerroksisilla rakennuksilla. Etenkin kaavaluonnosvaihtoehdossa VE2 mahdollistettu uudisrakentaminen rajaa voimakkaasti Erkkiläkadun katunäkymiä ja muuttaa kirkon asemaa kaupunkikuvassa. Nykytilanteessa kirkko on vielä hahmotettavissa Erkkiläkadulta katsottaessa Lars Sonckin asemakaavan tavoitteiden mukaisesti muun rakennuskannan yläpuolella näkyväksi ja koko kaupunkimaisemaa hallitsevaksi dominantiksi, mutta etenkin kaavaluonnosvaihtoehto VE2 ja osittain myös kaavaluonnosvaihtoehto VE1 pakottavat kirkon vain kadun päätteenä näkyväksi maamerkiksi.

Kuva 11 Näkymä Erkkiläkadulta kohti Tuomiokirkkoa, kaavaluonnosvaihtoehdon VE1 mallinnus. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023, s. 31.

Kuva 12 Näkymä Erkkiläkadulta kohti Tuomiokirkkoa, kaavaluonnosvaihtoehdon VE2 mallinnus. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023, s. 31.

VE2 muuttaa näkymää kohti Tuomiokirkkoa Ojakadulta katsottaessa. VE2:ssa mahdollistetaan korttelin 150 lounaiskulmassa olevan Olympian liiketalon nelikerroksisen 1980-luvun laajennuksen purkaminen ja korvaaminen nykyistä korkeammalla rakennuksella. Rakennuksen eteläpääty saa

olla enintään kahdeksankerroksinen. Tuomiokirkon tornit näkyvät Olympian liiketalon katon yli Ojakadun päätteenä Satakunnankadun eteläpuolella olevan pienen puiston puiden takaa. Ojakadun koillispuolella myös Olympian liiketalon siipiosa tulee näkyviin. Kahdeksankerroksisen uudisrakennuksen toteutuessa se kilpailee huomiosta Olympian liiketalon katonharjan takaa näkyvän Tuomiokirkon tornin kanssa. Tämä on merkittävä muutos sekä katunäkymiin että katujen päätteisiin alueella ja saattaa heikentää Tuomiokirkon kaupunkikuvallista merkitystä Ojakadulta katsottuna. Toisaalta Aleksanterinkadun ja Satakunnankadun risteyksessä olevalla pienellä aukiolla kasvavat puut myös peittävät näkymää Tuomiokirkolle Ojakadulta ainakin puiden ollessa lehdessä.

Kuva 13 Näkymä Ojakadun ja Aleksanterinkadun risteyksestä kohti Olympian liiketaloa ja Tuomiokirkkoa, kaavaluonnosvaihtoehdon VE2 mallinnus. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023, s. 18.

Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE2 korttelin 149 lounaisreunalle mahdollistettu nykyistä rakennuskantaa korkeampi uudisrakentaminen peittää näköyhteyden Tuomiokirkon tornille Lapintien ja Palokunnankadun risteyksestä. Kaavaa varten tehdyssä kaupunkikuvaselvityksessä tätä näkymää ei kuitenkaan ole pidetty tärkeänä. Satakunnansillalta katsottaessa uudisrakentaminen ei sijoitu näkymälinjalle kohti Tuomiokirkon tornia ja peittyy Työnpuiston ja paloaseman tontilla olevan puuston latvusten lomaan. Uudisrakentamisen vaikutus Tuomiokirkon tornin näkyvyyteen Satakunnansillalle jää vähäiseksi.

Kuva 14 Näkymä Lapintieltä Palokunnankadun risteyksen yli kohti itää, VE1 ja VE2. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023, s. 14.

Kuva 15 Näkymä Satakunnansillalta itään kohti paloasemaa ja Tuomiokirkkoa, VE1 ja VE2. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023, s. 16.

Tampereen tuomiokirkon rky-alueen kuvauksessa (Museovirasto, 2009) todetaan kirkon kuuluvan 1900-luvun alun kansallisromantiikan arkkitehtuurin ja maalaustaiteen päämonumentteihin Suomessa. Rky-alueen kuvauksessa ei nosteta esiin Tuomiokirkonpuiston ominaispiirteitä lukuun ottamatta kirkkoa kiertävää aitaa ja sen porttiholveja. Nämä kuitenkin sijaitsevat kirkon tontilla eivätkä kaavamuutosalueella. Rky-alueen kuvauksessa ei myöskään tuoda esille kirkon merkitystä osana Lars Sonckin laatimaa Juhannuskylän asemakaavaa, jossa näkymät kirkolle ja kirkko näkymien päätteenä, paikan tuntu ja sen omanlaisuuden korostaminen olivat kaavan lähtökohtana (Tampereen kaupunki, Viheralueet ja hulevedet yksikkö, 2022, s. 19).

Tuomiokirkonpuistosta on laadittu maisemahistoriallinen selvitys (Tampereen kaupunki, Viheralueet ja hulevedet yksikkö, 2022) kaavamuutoksen tausta-aineistoksi. Selvitys nostaa kirkkorakennuksen rinnalla Tuomiokirkonpuiston ja koko Juhannuskylän alueen muodostaman kokonaisuuden erinomaiseksi esimerkiksi aikansa ajattelu- ja suunnitteluideoista. Ne ovat kokonaisvaltaisesti yhden suunnittelijan näkemys ja osa arkkitehtuurin historiaa. Kokonaisuus on omalaatuinen näyte pohjoismaalaisesta toteutuksesta Sitten luomasta kaupunkirakentamisesta ja ideoista. (Tampereen kaupunki, Viheralueet ja hulevedet yksikkö, 2022, ss. 46, 51). Asemakaavamuutoksen vaikutuksia tähän kokonaisuuteen on arvioitu osana vaikutusten arviointia maakunnallisiin arvoalueisiin. Alla on käsitelty kaavaluonnosvaihtoehtojen vaikutuksia Tuomiokirkon puistoalueeseen.

Tuomiokirkonpuiston maisemahistoriallisessa selvityksessä on nostettu esille puiston merkittävimpiä piirteitä ja arvoja sekä annettu niiden huomioimisesta suosituksia. Puiston ominaispiirteet ja arvot suositellaan säilyttämään. Selvityksen (Tampereen kaupunki, Viheralueet ja hulevedet yksikkö, 2022, s. 54) mukaan ”Vanhat, perinteikkäät kaupunkipuistot eivät kaipaa nykyaikaistamista, vaan vanhan asunsa huolellista elvyttämistä, kohentamista ja kunnostamista.”

Tuomiokirkonpuisto on osoitettu kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdossa kaavamääräyksellä VP-10, historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä puisto. Kaavamääräyksessä ohjataan huomioimaan puiston kehittämisessä alueen sijainti, maisemallinen merkitys ja kulttuurihistoriallisten arvojen säilyminen. Määräys huomioi hyvin puistohistoriallisessa selvityksessä esille nostetut näkökulmat puiston merkittävimmistä piirteistä ja arvoista. Määräys

huomioi puiston myös osana laajempaa kaupunkirakennetta ja kaupunkikuvaa. Puistohistoriallisen selvityksen mukaan puistossa on historiallisesti tai kaupunkikuvan säilymisen kannalta tärkeitä rakenteita ja kasvillisuutta, kuten länsireunan tammiaita, lehtimaja ja kaakkoiskulman koivikko. Näille ei ole erikseen osoitettu suojelumääräystä kaavassa. Käyttötarkoituksmerkintä VP-10 ohjaa säilyttämään näihin liittyvät arvot. Lisäksi kaavan yleisiä alueita koskevassa yleismääräyksessä ohjataan ottamaan huomioon puisto- ja katualueiden kasvillisuuden uudistamista sekä pinnoitteiden, rakenteiden sekä valaistuksen peruskorjauksia suunniteltaessa niiden luonne osana kulttuurihistoriallisesti, rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokasta kaupunginosakokonaisuutta.

Tuomiokirkonpuiston maisemahistoriallisessa selvityksessä (Tampereen kaupunki, Viheralueet ja hulevedet yksikkö, 2022, s. 49) korostetaan myös puiston ympäristön huomioimista puiston ominaislaadun, puistosuunnitelman ja ympäristön mittakaavan säilyttämisen takia. Muutokset puiston viereisten rakennusten korkeudessa ja massoitellussa vaikuttavat myös puistoon ja niillä voi olla haitallisia vaikutuksia esimerkiksi tilallisiin suhteisiin tai näkymiin. Viereisten kortteleiden muutokset voivat heijastua myös jopa puistosuunnitelmaan. Etenkin aiempaa korkeammat rakennukset voivat lisätä varjostusta puistossa. Mahdollisella varjostuksella on vaikutusta puiston kasvillisuuteen ja myös käyttäjien kokemuksiin.

Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE1 Tuomiokirkonpuistoa ympäröiviin kortteleihin ei ole esitetty muutoksia kerroskorkeudessa, rakennusaloissa tai rakennusoikeudessa verrattuna toteutuneeseen tilanteeseen. VE1:ssä on osoitettu puistoa ympäröivistä rakennuksista suojelumerkinnällä sr-61 Tuomisen kivimuuri korttelissa 153 ja suojelumerkinnöillä sr-64 ja sr-55 Tammerkosken koulun rakennukset korttelissa 158. Lisäksi kaupunkikuvan ja kulttuurihistoriallisen aluekokonaisuuden kannalta tärkeiksi rakennuksiksi (srp-5) on osoitettu puistoa reunustavat rakennukset kortteleissa 155, 153 ja korttelin 151 pohjoisimmat rakennukset. Määräyksessä srp-5 ohjataan ottamaan rakennusten ominaispiirteet huomioon korjaus- ja muutostöissä sekä kiinnittämään erityistä huomiota rakennuksen sopeuttamiseen ympäristöönsä, mikäli rakennus korvataan uudisrakennuksella. Puistoa reunustavia uudempia rakennuksia kortteleissa 156, 150 ja eteläisintä rakennusta korttelissa 151 ei ole osoitettu millään suojelumerkinnällä. Harja- tai räystäskorkeuksista ei anneta kaavassa määräyksiä. Kaavan uudisrakentamista koskevassa yleismääräyksessä ohjataan kiinnittämään erityistä huomiota uudisrakentamisen sopeutumiseen kaupunkikuvaan ja liittymiseen kaupunginosan rakennusperinteeseen. Kaavaluonnosvaihtoehdo VE1 ei mahdollista sellaisia muutoksia Tuomiokirkonpuiston ympäristön rakennuskannassa, joilla olisi vaikutuksia Tuomiokirkonpuiston puistosuunnitelmaan tai puiston varjoisuuteen.

Kaavaluonnosvaihtoehdossa VE2 Tuomiokirkonpuistoa ympäröivissä kortteleissa on samat suojelumerkinnät kuin vaihtoehdossa VE1, mutta vaihtoehdo VE2 mahdollistaa kortteleiden 150 ja 156 täydennysrakentamisen. Korttelissa 150 mahdollistetaan Tuomiokirkonkadun puoleisten kerrostalojen korottaminen kerroksella seitsemänkerroksiseksi ja korttelissa 156 nykyisen asuinrakennuksen purkamisen ja korvaamisen umpikorttelimaisella rakenteella. Nykytilanteessa korttelin 156 Tuomiokirkon puoleinen kulma on rakentamaton ja kasvillisuudeltaan puistomainen, mikä tuo Tuomiokirkon edustalle väljyyttä. Kaavaluonnosvaihtoehdon VE2 toteutuessa tämä väljyys kirkon edustalla menetetään. Rautatienkadun varressa suurin sallittu kerroskorkeus on

kolme kerrosta. Rakennus ei tule merkittävästi varjostamaan Tuomiokirkonpuistoa. Korttelin 150 kerrostalojen korottaminen kerroksella lisää hieman puiston länsilaidan varjoisuutta etenkin keväällä ja syksyllä auringon paistaessa iltapäivällä matalammalta. Puistosuunnitelmaan kaavavaihtoehdolla VE2 ei ole vaikutuksia.

Tammerkosken rannat käsittävästä **rky-alueesta Tammerkosken teollisuusmaisema** sisältyy kaavamuutosalueeseen Wivi Lönnin suunnittelema Keskuspaloasema kaavamuutosalueen lounaiskulmassa. Tammerkosken teollisuusmaisema on maamme ensimmäinen ja tunnetuin teollinen kaupunkimaisema. Tampereelle leimalliset tekstiili-, konepaja- ja puunjalostustehtaidenalueet, voimalaitokset ja kosken ylittävät sillat muodostavat ajallisesta kerroksisuudesta huolimatta yhtenäisen teollistumisen historiaa monipuolisesti kuvastavan kokonaisuuden. Rky-alueen kuvauksessa mainitaan Satakunnansillan kohdalla olevat yksittäiset kulttuurihistorialliset rakennukset kuten Keskuspaloasema (Lönn 1907) ja Bertel Strömmerin suunnittelema Keskiputouksen voimalaitos (1931) ja Hotelli Tammer (1929). Kaavamuutosalueen lähiympäristöstä Tampellan entiset teollisuusrakennukset ovat osa rky-aluetta. Punatiiliset tuotantorakennukset ovat peräisin pääasiassa 1800-luvun lopusta, vaikka 1910-luvun uudisrakennusvaihe voimakavineen leimaa etenkin koskirannan maisemakuvaa. (Museovirasto, 2009).

Keskuspaloasemasta on laadittu rakennushistoriaselvitys (Arkkitehdit MY, 2020). Selvityksen mukaan Keskuspaloasemarakennus edustaa suomalaisen jugend-arkkitehtuurin myöhäiskautta. Tämä yleiseurooppalainen rationalismi-jugend hyväksyi selkeän geometrisen muodon ja symmetrian. Rakennuksen massoitteeluun ja muotoon heijastuu myös sen käyttötarkoitus: torni on sekä paloletkujen kuivatusta että palojen tähyttämistä varten ja kaareva runko ohjaa kalustohallin ulko-ovet suoraan kohti pääporttia. Rakennusta on laajennettu kaupungin kasvaessa ja tarvitessa mittavamman palokunnan. Rakennus on osoittanut muuntojoustavuutensa myös valtavan teknisen kehityksen edessä. Vaikka paloasemaa ympäröivä kaupunki on vuosien saatossa kasvanut ja muuttunut, on itse rakennus säilyttänyt maamerkin asemansa Tampereella - Keskuspaloasema on edelleen yksi tunnistettavimmista tamperelaisista rakennuksista. Lisäksi keskuspaloasema on yksi harvoista yhä käytössä olevista jugend-paloasemista Suomessa.

Keskuspaloasema on osoitettu kummassakin kaavavaihtoehdossa hallinto- ja virastorakennusten sekä yhdyskuntateknistähuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi sekä suojelumerkinnällä sr-60, rakennustaiteellisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokas sekä kaupunkikuvan säilymistä kannalta tärkeä rakennus. Suojelumerkinnän kaavamääräyksessä määrätään, ettei rakennusta saa purkaa, ettei sen julkisivujen tai kiinteän sisustuksen arvoja saa turmella ja ettei räystäskorkeutta tai kattomuotoa saa muuttaa. Korjaustöiden tekemistä ohjeistetaan ja ennen niihin ryhtymistä edellytetään haettavaksi museoviranomaisen lausunto. Kaavamääräyksellä tuetaan kohteen arvojen säilymistä.

Keskuspaloasemasta laaditussa rakennushistoriaselvityksessä (Arkkitehdit MY, 2020) ei käsitellä kovin kattavasti keskuspaloaseman piha-aluetta. Selvityksessä tuodaan kuitenkin esille paloaseman etupihaa rajaavat muurit sekä Satakunnankadun ja Lapintien risteykseen avautuva pääportti. Muuri ja etenkin pääportti on oleellinen osa paloaseman sommitelmaa ja tärkeät alueen kaupunkikuvalle. Ne on osoitettu kummassakin kaavavaihtoehdossa kaavamääräyksellä sra-3,

alueella sijaitseva muuri on historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokas. Kaavamääräyksen mukaan korjaus- ja muutostöiden yhteydessä rakenne on pyrittävä korjaamaan entistään.

Sekä kaavaluonnosvaihtoehto VE1 että VE2 mahdollistavat keskuspaloeseman 1980-luvulla rakennetun laajennusosan purkamisen, korttelinosan muuttamisen liike- ja majoituspalvelurakennusten korttelialueeksi sekä laajennusosan korvaamisen uudisrakennuksella. Juhannuskylän kulttuuriympäristöselvityksessä 2021 (Sitowise) paloeseman laajennusosalla ei ole katsottu olevan merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja. Kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdossa Palokunnankadun pään ja Pellavatehtaankadun väliin osoitetaan aukio, joka mahdollistaa kulkemisen paloeseman takaa. Kulkuyhteys Palokunnankatua pitkin Lapintieltä Pellavatehtaankadulle on suljettu 1980-luvulla keskuspaloeseman laajennuksen myötä. Kaavaluonnosvaihtoehdot palauttavat alueen tilallisen rakenteen alkuperäistä vastaavaksi. Palokunnankadun linjaus on osin Tammerkosken teollisuusmaiseman RKY-alueella. Ratkaisu tukee alkuperäisen katuverkon ja korttelirakenteen hahmottamista alueella, mikä tukee RKY-alueen arvojen säilymistä.

RKY-alueen arvojen säilymisen kannalta merkittävää on paloeseman toimintojen säilyminen keskuspaloeseman vanhassa osassa. Keskuspaloeseman vanha osa osoitetaan kaavassa hallinto- ja virastorakennusten sekä yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten korttelialueeksi. Ratkaisu mahdollistaa paloeseman toimintojen säilyttämisen rakennuksessa. Laajennusosan purkaminen ja siinä olleiden toimintojen siirtäminen muualle heijastuvat kaupunkikuvaan ja Tammerkosken teollisuusmaisemaan, kun toiminnoiltaan supistuvalta paloasemalta ei lähde enää yhtä paljon ajoneuvoja hälytysajoon kuin nykyisin. Koska keskuspaloeseman vanha osa osoitetaan alkuperäistä vastaavaan käyttöön, vaikutukset Tammerkosken RKY-alueeseen jäävät kuitenkin vähäisiksi.

Kaavaluonnosvaihtoehdoilla ei arvioida olevan muilta osin merkittäviä vaikutuksia Tammerkosken teollisuusmaiseman arvoihin. Kaavavaihtoehdoissa mahdollistettu muu täydennysrakentaminen sijoittuu pääosin etäämmälle RKY-alueesta eikä näy RKY-alueelle. Kuitenkin korttelissa 149 mahdollistetaan kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdossa olemassa olevan metodistikirkon purkaminen ja sen tilalle rakennettavaksi enintään viisikerroksinen asuin-, liike- tai toimistorakennus. Yhdessä paloeseman 1980-luvun laajennusosan tilalle mahdollistetun enintään viisikerroksisen liike- ja majoituspalvelurakennuksen kanssa se muodostaa yhtenäisen taustan paloasemalle.

Kuva 16 Google Street View:sta otettuun kuvaotteeseen Satakunnansillalta itään on korostettu punaisin nuolin Tuomiokirkon torni (vasemmalla) ja paloeseman torni (oikealla). Kuvälähde: Juhannuskylä Kaupunkikuvaselvitys ja täydennysrakentamisen viitesuunnitelma 2023, Tampereen kaupunki, INARO, s. 12.

Satakunnansillalta katsottaessa uudisrakentaminen ei sijoitu näkymälinjalle kohti paloaseman tai Tuomiokirkon tornia ja se peittyy Työnpuiston ja paloaseman tontilla olevan puuston latvusten lomaan. Työnpuisto ei kuulu kaava-alueeseen. Paloaseman tontilla olevaa kasvillisuutta ei osoiteta säilytettäväksi kaavaratkaisussa, mikä mahdollistaa puuston kaatamisen. Mikäli paloaseman tontilla oleva kasvillisuus hävitetään, mahdollinen uudisrakentaminen tulee muodostamaan näkyvän taustan paloasemalle Satakunnansillan suunnalta katsottaessa. Kaavan yleismääräyksissä ohjataan sopeuttamaan uudisrakentaminen kaupunkikuvaan, joten vaikutus jäänee vähäiseksi. Paloaseman torni tulee nousemaan selvästi kaavaluonnosvaihtoehdoissa mahdollistettua uudisrakentamista korkeammalle ja erottuu siis edelleen maisemaa hallitsevana maamerkinä Satakunnan sillalle. Tuomiokirkon tornin näkyvyyteen Satakunnankadulle uudisrakennukset eivät vaikuta.

Tammerkosken teollisuusmaisemaa luonnehtii kosken rannoilla olevien teollisuusrakennusten punatiiliarkkitehtuuri. Kaava-alueella ei ole ollut teollisuutta eikä teollisuusrakennuksia, mutta alueella on useita punatiilisiä rakennuksia 1900-luvun alkuvuosikymmeniltä. Punatiiliarkkitehtuurin jatkuminen Juhannuskylän kaupunkirakenteessa yhdistää alueen kaupunkikuvallisesti Tammerkosken teollisuusmaisemaan. Kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdossa alueen 1900-luvun alun punatiiliset rakennukset osoitetaan asianmukaisen suojelumerkinnöin.

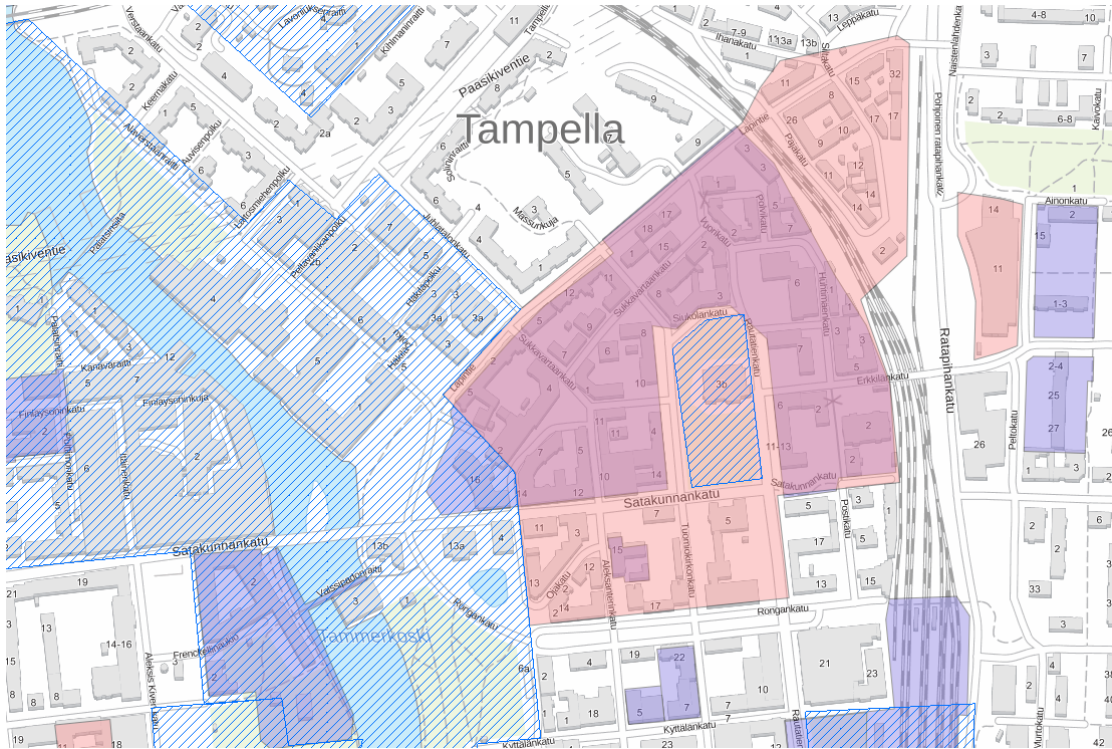

Kuva 17 Näkymä Satakunnankadulta itään kohti paloasemaa ja Tuomiokirkkoa, VE1 ja VE2. Kuvälähde: Jussinkylän asemakaavamuutosvaihtoehtojen vaikutus kaupunkikuvaan, Tampereen kaupunki, INARO 2023, s. 16.

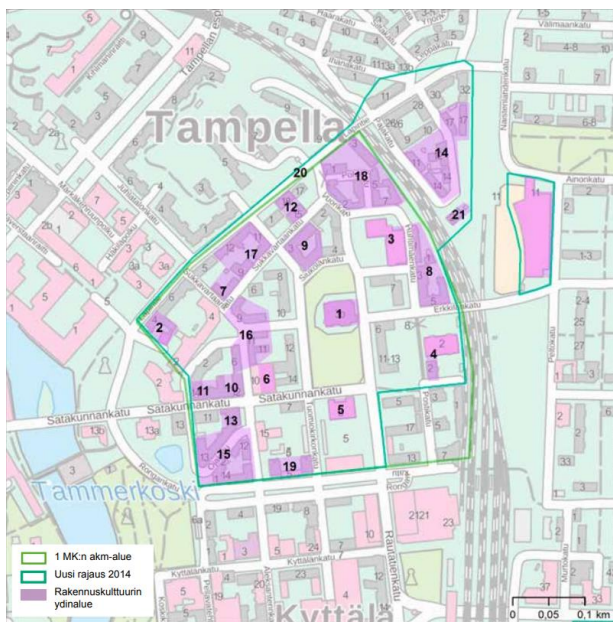

Kuva 18. Havainnekuva kaavaluonnosvaihtoehtojen mahdollistamasta täydennysrakentamisesta korttelin 149 lounaisreunalla paloaseman takana. Juhannuskylä Kaupunkikuvaselvitys ja täydennysrakentamisen viitesuunnitelma 2023, Tampereen kaupunki, INARO, s. 58.

5.2 Maakunnallisiin arvoalueisiin ja -kohteisiin

Kuva 19. Kaavamuutosalueen rajaus (violetti) ja maakunnallisten arvoalueiden rajaukset (punainen) kaavamuutosalueella ja lähiympäristössä, lisäksi RKY-alueiden rajaukset (sininen viivoitus). Kuvälähde: Oskari-Kartat.tampere.fi, pohjakartta MML. Oskariin kaava-alueen rajausta ei ole päivitetty. Tuomiokirkonpuisto on mukana kaava-alueessa.

Kuva 20. Maakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön rajaus (turkoosi viiva) sekä rakennuskulttuurin ydinalueet korostettuna violetilla. Kuvälähde: (Pirkanmaan liitto, 2016, s. 159).

Kaavamuutosalue on keskuspaloasemaa lukuun ottamatta osa maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä Juhannuskylä (Pirkanmaan liitto, 2016). Maakunnallisen selvityksen mukaan alueeseen liittyy runsaasti kulttuurihistoriaa. Oheiseen taulukkoon on koottu maakunnallisessa selvityksessä esiintuotu kulttuurihistoria ja kaavaluonnosvaihtoehtojen vaikutukset siihen.

Taulukko 1 Maakunnallisessa selvityksessä esiintuodut kulttuurihistorialliset teemat ja kaavaluonnosvaihtoehtojen vaikutukset niihin.

Kulttuurihistoriallinen teema	VE1:n vaikutukset teemaan	VE2:n vaikutukset teemaan ja erot suhteessa VE1:en
seurakunnallinen historia: hiippakunnan (1923-) pääkirkko, herätysliikkeen kirkko ja aiemmat toimitilat	Vaikutuksia Tuomiokirkkoon ja sen puistoon on käsitelty osana vaikutuksia RKY-alueisiin. VE1 mahdollistaa metodistikirkon purkamisen ja korvaamisen uudisrakennuksella, millä on negatiivisia vaikutuksia seurakunnallisen historian ilmenemiseen alueella. Voimassa olevassa asemakaavassa kirkko on kaupunkikuvallisesti suojeltu.	VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:n vaikutuksista.
asutushistoria: 1900-luvun alkupuolen asuntorakentaminen keskustan umpikortteleissa	Maakunnallisessa selvityksessä Juhannuskylän rakennuskulttuurin ydinalueisiin on katsottu kuuluvan useita asuin- ja liikekerrostaloja sekä useita rivitaloja ja pienkerrostaloja. Osaa näistä kohteista koskee voimassa olevissa asemakaavoissa kaupunkikuvallinen suojelu, mutta suurin osa kohteista on nykyisin vailla mitään suojelumääräyksiä. VE1:ssä asutushistorialliset kohteet on huomioitu asianmukaisin suojelumääräyksiin sr-55, sr-61, srp-5, millä on positiivisia vaikutuksia asutushistorian säilymiseen alueella.	VE2:ssa Pirkanhovin lounaispuolista 1920-luvun hirsirakenteista matalaa asuinrakennusta ei ole osoitettu suojelumerkinnällä kuten VE1:ssä. VE2 mahdollistaa kohteen purkamisen. Tämä heikentää jonkin verran asumishistorian ilmenemistä alueella verrattuna VE1:en. Muilta osin VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:n vaikutuksista. Nykytilanteeseen nähden myös VE2:lla on kokonaisuutena positiivisia vaikutuksia asutushistorian säilymiseen alueella.
rakentamisen perinne: alueen hirsiset	Maakunnallisessa selvityksessä Juhannuskylän rakennuskulttuurin ydinalueisiin kuuluviksi katsotut	VE2:ssa Pirkanhovin lounaispuolista asuinrakennusta ei ole osoitettu suojelumerkinnällä

<p>rakennukset, muuratut rakennukset</p>	<p>rakentamisen perinnettä kuvastavat rakennukset on suojeltu asianmukaisin suojelumääräyksiin VE1:ssä. Voimassa olevissa asemakaavoissa osa näistä rakennuksista on osoitettu erilaisin suojelumerkinnöin (sr-1, sr-2, sj-1), mutta osa kohteista on nykyisin vailla mitään suojelumääräyksiä.</p> <p>VE1:n yleismääräyksissä ohjataan huomioimaan kaupunginosan rakennusperintö uudisrakentamisen yhteydessä. Määräys turvaa alueen rakennusperinteen jatkuvuuden myös tulevaisuudessa.</p> <p>VE1:llä on positiivisia vaikutuksia rakentamisen perinteen säilymiseen ja jatkumiseen alueella.</p>	<p>kuten VE1:ssä. VE2 mahdollistaa hirsirakenteisen asuinrakennuksen purkamisen. Tämä heikentää jonkin verran rakentamisen perinteen ilmenemistä alueella verrattuna VE1:en.</p> <p>Muilta osin VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:n vaikutuksista. Nykytilanteeseen nähden myös VE2:lla on kokonaisuutena positiivisia vaikutuksia rakentamisen perinteen säilymiseen ja jatkumiseen alueella.</p>
<p>yhdistystoiminnan historia: työväentalo</p>	<p>Ulkotyöväenyhdistyksen talo eli elokuvateatteri Olympia osoitetaan VE1:ssä asianmukaisella suojelumerkinnällä, millä on positiivisia vaikutuksia yhdistystoiminnan historian säilymiseen alueella.</p>	<p>VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:n vaikutuksista.</p>
<p>rakennustekniikan ja arkkitehtuurin historia: Rakennusten tyylit, rakenteet. Erityisesti kirkon kansallisromantiikka ja kivirakenteet, jugend, ja 20-luvun klassismi ja niiden variaatiot asuinrakentamisessa. Alueella on lukuisten tunnettujen suunnittelijoiden</p>	<p>Maakunnallisessa selvityksessä Juhannuskylän rakennuskulttuurin ydinalueisiin kuuluviksi katsotut rakennustekniikan ja arkkitehtuurin historiaa kuvastavat rakennukset on suojeltu asianmukaisin suojelumääräyksiin VE1:ssä. Voimassa olevissa asemakaavoissa osa näistä rakennuksista on osoitettu erilaisin suojelumerkinnöin (sr-2, sj-1), mutta osa kohteista on nykyisin vailla mitään suojelumääräyksiä. VE1:llä on positiivisia vaikutuksia rakentamisen perinteen</p>	<p>VE2:ssa Pirkanhovin lounaispuolista asuinrakennusta ei ole osoitettu suojelumerkinnällä kuten VE1:ssä. VE2 mahdollistaa tyylipiirteiltään 1920-luvun klassismia ilmentävän rakennuksen purkamisen. Tämä heikentää vähäisessä määrin eri tyylipiirteiden ilmenemistä alueella verrattuna VE1:n, koska rakennuksen julkisivut ovat osittain muuttuneet ja se on ulkoasultaan vain kohtalaisen säilynyt. Kaava-alueella on säilynyt paremmin muita klassistisia puurakennuksia,</p>

<p>suunniteltavia rakennuksia.</p>	<p>säilymiseen ja jatkumiseen alueella.</p>	<p>jotka on suojeltu asianmukaisin suojelumääräyksiä myös VE2:ssä.</p> <p>Muilta osin VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:n vaikutuksista. Nykytilanteeseen nähden myös VE2:lla on kokonaisuutena positiivisia vaikutuksia rakennustekniikan ja arkkitehtuurin historian säilymiseen alueella.</p>
<p>asemakaavoituksen historia: liitos Tampereeseen 1877, 1. asemakaava F.L. Calonius 1886, ruutukaava toteutui osittain, 2. asemakaava Lars Sonck 1907, epäsäännöllinen katuverkko, ajatus kylästä kirkon ympärillä, Camillo Sitten kaupunkiteoriat</p>	<p>Alue on kaavoitettu Tampereeseen liittäminen jälkeen eikä alueen varhaisemmasta rakenteesta oli juurikaan säilynyt jäänteitä. Caloniuksen ruutukaava ei huomionnut alueen olemassa ollutta rakennetta. Caloniuksen kaavassa määriteltiin kirkon sijainti sekä siihen suorakulmaisesti liittyvä katuverkko eli nykyiset Satakunnankatu, Tuomiokirkonkatu, Rautatienkatu, Erkkilänkatu ja Aleksanterinkatu. Myös Lapintien linjaus hahmottui Caloniuksen kaavassa. VE1 ei muuta näitä katulinjoja eikä Tuomiokirkon asemaa kaupunginosan keskeisenä monumenttina.</p> <p>Vuonna 1896 hyväksytty Petterssonin kaava ei eronnut merkittävästi Caloniuksen kaavasta. Petterssonin kaavassa määriteltiin Johanneksen koulun paikka. VE1:ssä Johanneksen koulu osoitetaan säilytettäväksi asianmukaisella suojelumerkinnällä.</p> <p>Sonckin kaavan katuverkko on säilynyt lukuun ottamatta Pellavatehtaankadun katkaisua paloaseman takana, Huhtimäenkadun jatkeen</p>	<p>VE2:n vaikutukset eivät eroa merkittävästi VE1:n vaikutuksista.</p> <p>VE2 mahdollistaa korttelin 150 itäreunan kuusikerroksisten lamellikerrostalojen korottamisen yhdellä kerroksella. Tämä heikentää Sonckin kaavan ajatusta kirkosta keskellä kylää. Toisaalta jo olemassa olevat kuusikerroksiset lamellitalot heikentävät tätä ajatusta korkeutensa takia.</p> <p>VE2 mahdollistaa korttelin 156 olemassa olevan rakennuskannan purkamisen ja sen korvaamisen umpikortteliksi ryhmitetyllä rakenteella. Rautatiekadun varteen sallitaan enintään kolmikerroksinen rakentaminen. Ratkaisu muuttaa korttelin rakenteen nykyistä pienipiirteisemmäksi ja se tukee Sonckin kaavan ajatusta kirkosta keskellä kylää sekä vahvistaa Sonckin kaavan mukaista logiikkaa asuin- ja liikerakennuksista umpikortteleissa ja julkisista rakennuksista puiston keskellä.</p>

	<p>liittämistä Johanneksen koulun tonttiin ja Erkkilänaukeen muuttamista päiväkodin leikki-alueeksi. VE1:ssä Palokunnankadun jatkeeksi on osoitettu aukio, joka mahdollistaa kulkemisen Lapintieltä Pellavatehtaankadulle. Ratkaisu palauttaa alueen tilallisen rakenteen Sonckin kaavaratkaisua vastaavaksi. Erkkilänaukeen osoitetaan VE1:ssä edelleen päiväkodin leikki-alueeksi. Huhtimäenkadun jatke osoitetaan osaksi koulun tonttia nykytilanteen mukaisesti. Katuverkkoon ei osoiteta muutoksia.</p> <p>Sonckin kaavassa hahmottuneista aukioista Pleikinniitynpuistikko osoitetaan puistona ja Rautatienkadun ja Suikolankadun risteyksen aukio katuna voimassa olevien kaavojen mukaisesti. Samoin katuna osoitetaan Vuorikadun ja Lapintien risteyksen pieni aukio.</p> <p>Sonckin kaavan ajatus kylästä kirkon ympärillä on kärsinyt etenkin rakentamisen mittakaavan kasvusta pitkin 1900-lukua. Kerroskorkeus kasvoi jo 1920-luvulla neljään kerrokseen tai jopa korkeammaksi, mutta kirkko hallitsi silti kaupunkikuvaa kohotessaan kaiken muun rakennuskannan ylle. Tavoiteltu rakenne – kirkko keskellä kylää – oli edelleen helposti hahmotettavissa joka puolelta tarkastelualueetta. 1900-luvun jälkipuoliskolla kirkon asemaa kaupunkikuvaa kaikkialla hallitsevana elementtinä on heikentänyt etenkin korkeiden lamellikerrostalojen rakentaminen Tuomiokirkonkadun ja</p>	
--	--	--

	<p>Rautatienkadun varrelle. VE1 ei muuta tilannetta suhteessa toteutuneeseen rakenteeseen tai voimassa olevaan asemakaavaan. VE1 ei heikennä ajatusta Tuomiokirkosta keskellä kylää, vaan tukee sitä erilaisin olemassa olevalle matalalle rakennuskannalle osoitetuin suojelumerkinnöin.</p> <p>Kaavan yleismääräyksissä ohjataan yleisten alueiden suunnittelua. Määräyksellä turvataan Sonckin asemakaavasta periytyvän katuverkon hierarkian säilyminen.</p>	
--	--	--

Oheiseen taulukkoon on koottu maakunnallisessa selvityksessä esiintuodut alueen tärkeimmät ominaispiirteet sekä arvot ja kaavaluonnosvaihtoehtojen vaikutukset niihin.

Taulukko 2 Maakunnallisessa selvityksessä esiintuodut alueen tärkeimmät ominaispiirteet sekä arvot ja kaavaluonnosvaihtoehtojen vaikutukset niihin.

Ominaispiirre ja arvo	VE1:n vaikutukset ominaispiirteeseen ja arvoon	VE2:n vaikutukset ominaispiirteeseen ja arvoon ja erot suhteessa VE1:en
ilmentää paikoin eheästi 1900-luvun alkupuolen tamperelaista kaupunkikuvaa, keskustan laajentumista itään	VE1:ssä osoitetaan asianmukaisin suojelumääräyksiin alueen 1900-luvun alkupuoliskon rakennuskanta. Suojelumääräykset ja kaavan yleismääräykset turvaavat alueen kaupunkikuvan säilymisen nykyisellään. VE1:ssä ei osoiteta sellaista täydennys- tai uudisrakentamista, joka merkittävällä tavalla vaikuttaisi kaupunkikuvaan.	VE2 mahdollistaa korttelissa 152 eteläkulmauksessa olevan 1920-luvun asuinrakennuksen korvaamisen nykyistä korkeammalla rakennuksella. Vaikutus kaupunkikuvaan jää kokonaisuudessa kuitenkin vähäiseksi. VE2:ssa mahdollistetaan kortteleissa 154 ja 156 umpikorttirakennetta rikkovien nykyisten rakennusten purkaminen ja kortteleiden uudisrakentaminen umpikortteliperiaatteen mukaisesti. Tämä ratkaisu eheyttää kaupunkikuvaa alueella ja

		palauttaa sitä 1900-luvun alun rakenteen mukaiseksi.
Tuomiokirkko monumenttina ja kokonaistaideteoksen a, kaupunginosan dominanttina	Vaikutuksia Tuomiokirkkoon ja sen puistoon on käsitelty osana vaikutuksia RKY-alueisiin. Itse tuomiokirkko ei kuulu kaava-alueeseen.	Vaikutuksia Tuomiokirkkoon ja sen puistoon on käsitelty osana vaikutuksia RKY-alueisiin. Itse tuomiokirkko ei kuulu kaava-alueeseen.
rakennusten arkkitehtuuri, mittakaava ja massoittelu	<p>Maakunnallisessa selvityksessä Juhannuskylän rakennuskulttuurin ydinalueisiin kuuluviksi katsotut rakennukset on suojeltu asianmukaisin suojelumääräyksiin VE1:ssä lukuun ottamatta metodistikirkkoa. Voimassa olevissa asemakaavoissa osa näistä rakennuksista on osoitettu erilaisin suojelumerkinnoin (sr-1, sr-2, sj-1), mutta osa kohteista on nykyisin vailla mitään suojelumääräyksiä. VE1 mahdollistaa metodistikirkon purkamisen ja korvaamisen uudisrakennuksella. Voimassa olevassa asemakaavassa se on osoitettu suojelumerkinillä sj-1.</p> <p>VE1 mahdollistaa Johanneksen koulutalon kiinteistön luoteiskulmassa olevan yksikerroksisen rakennuksen korvaamisen enintään kolmikerroksisella rakennuksella. Tämä kasvattaa rakentamisen mittakaavaa koulun ja Tuomiokirkon ympäristössä.</p> <p>VE1:ssä ei osoiteta sellaista täydennys- tai uudisrakentamista, joka merkittävällä tavalla muuttaisi alueen rakennusten mittakaavaa tai massoittelua. Yleismääräyksissä ohjataan sovittamaan korjaus- ja muutostyöt ympäristöön sekä sopeuttamaan uudisrakentaminen kaupunkikuvaan ja kaupunginosan rakennusperinteeseen.</p>	<p>Metodistikirkon ja Johanneksen koulun kiinteistön osalta VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:stä.</p> <p>VE2:ssa Pirkanhovin lounaispuolista asuinrakennusta ei ole osoitettu suojelumerkinillä kuten VE1:ssä. VE2 mahdollistaa tyylipiirteiltään 1920-luvun klassismia ilmentävän rakennuksen purkamisen ja nykyisen matalan rakennuksen korvaamisen enintään nelikerroksisella rakennuksella. Tämä heikentää vain vähäisessä määrin eri tyylipiirteiden ilmenemistä alueella verrattuna VE1:n, koska rakennuksen julkisivut ovat osittain muuttuneet ja se on ulkoasultaan vain kohtalaisen säilynyt. Kaava-alueella on säilynyt paremmin muita klassistisia puurakennuksia, jotka on suojeltu asianmukaisin suojelumääräyksiin myös VE2:ssä.</p> <p>VE2:ssa mahdollistetaan kortteleissa 154 ja 156 umpikorttelirakennetta rikkovien nykyisten rakennusten purkamisen ja kortteleiden uudisrakentaminen umpikortteliperiaatteen mukaisesti. Tämä ratkaisu yhtenäistää korttelirakennetta ja kortteleiden massoittelua alueella. Kaupunkikuvan kannalta vaikutus on positiivinen. Kortteleissa olevalla umpikorttelirakennetta rikkovalla rakennuskannalla ei ole</p>

	<p>Kokonaisuutena VE1:llä on positiivisia vaikutuksia alueen rakennusten arkkitehtuurin, mittakaavan ja massoittelemisen säilymiseen.</p>	<p>katsottu olevan merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja Juhannuskylän kulttuuriympäristöselvityksessä 2021 (Sitowise).</p> <p>VE2:ssa mahdollistetaan korttelin 150 itäreunan lamellikerrostalojen korottaminen kerroksella. Tämä kasvattaa alueen rakennuskannan mittakaavaa jonkin verran.</p> <p>VE2:ssa mahdollistetaan korttelin 150 lounaiskulmassa olevan 1980-luvun postmodernistisen Olympian liiketalon nelikerroksisen laajennuksen purkamisen ja korvaaminen nykyistä korkeammalla rakennuksella. Rakennuksen eteläpääty saa olla enintään kahdeksankerroksinen. Nykyinen rakennusosa on sovitettu huolella Olympian liiketalon räystäs- ja harjakorkeuteen. VE2:n kaavaratkaisu sovittaa uudisrakennuksen korkeuden Aleksanterinkadulla vastapäätä olevan Karhuapteekin talon tornimaiseen rakennusosaan kadun kulmassa. Ratkaisu kasvattaa rakentamisen mittakaavaa korttelissa ja jättää Olympian liiketalon korkean rakentamisen puristuksiin. Juhannuskylän kulttuuriympäristöselvityksessä 2021 (Sitowise) Olympian liiketalon laajennuksen on katsottu olevan alueelle tai rakennusajalleen tyypillinen rakennus, jolla on kulttuurihistoriallisia arvoja. Rakennuksen purkamisen myötä kohteen arvot menetetään ja kaava-alueen rakennuskannan ajallinen kerroksellisuus kärsii jossain määrin.</p>
--	---	---

		<p>VE2 mahdollistaa Juhannuskylänkadun itäpäässä etelä- ja pohjoispuolisten kortteleiden täydennysrakentamisen kadun varrelta enintään kolmikerroksisin uudisrakennuksin. Ratkaisu sovittaa Juhannuskylänkadun itäpään korkeiden lamellikerrostalojen mittakaavaa lähiympäristön pienipiirteisempään mittakaavaan. Ratkaisu rikkoo kortteleiden rakentamisessa tavoitellun modernistisen ihanteen avoimesta kaupunkirakenteesta. Tämä tavoite on ollut vastakkainen Juhannuskylän vanhemmalle, umpikorttelirakenteelle, eikä kortteleiden betonielementtikerrostaloilla ole katsottu olevan merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja Juhannuskylän kulttuuriympäristöselvityksessä 2021 (Sitowise).</p> <p>Muilla osin VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:n vaikutuksista. Nykytilanteeseen nähden myös VE2:lla on kokonaisuutena positiivisia vaikutuksia alueen rakennusten arkkitehtuurin, mittakaavan ja massoitellun säilymiseen.</p>
katunäkymät, katujen päätteet	<p>VE1 mahdollistaa uudis- ja täydennysrakentamisen korttelin 149 lounaisreunalla sekä Johanneksen koulutalon kiinteistön luoteiskulmassa. Tällä on jonkin verran vaikutuksia sekä katunäkymiin että katujen päätteiden hahmottumiseen alueella.</p> <p>VE1:ssä Palokunnankadun jatkeeksi osoitetaan aukio, jonka toteutuminen edellyttää nyt</p>	<p>Korttelin 149 lounaisreunan, Johanneksen koulun kiinteistön sekä Tammerkosken koulun kiinteistön osalta VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:stä. Tärkeät näkymien päätteet on osoitettu VE2:ssa vastaavin suojelumerkinnöin kuin VE1:ssä. Myöskään istuttavien tai säilytettävien puurivien osalta kaavaluonnosvaihtoehdot eivät eroa toisistaan. VE2:n muilla</p>

	<p>paikalla olevan paloaseman laajennusosan purkamista. Ratkaisu palauttaa Sonckin asemakaavan tilallisen ratkaisun paikkaan ja avaa näkymän Lapintieltä Pellavatehtaankadulle. Korttelin 149 mahdollinen uudisrakentaminen kuitenkin peittää näköyhteyden Tuomiokirkon torniin Lapintieltä Palokunnankadun risteyksen yli. Pellavatehtaankatu saa uuden päätteen Satakunnankadun risteyksestä pohjoiseen katsottaessa. Erkkilänaukeen suunnalta paloaseman torni näkyy edelleen Pellavatehtaankadun päätteellä. Korttelin 149 mahdollinen uudisrakentaminen ei vaikuta Tuomiokirkon ja paloaseman tornin näkymiseen Satakunnansillalle.</p> <p>Erkkilänaukeen ympäristön katunäkymiä ja päätteitä käsitellään osana kaavan vaikutusten arviointia kansalliseen kaupunkipuistoon.</p> <p>VE1 mahdollistaa Johanneksen koulutalon kiinteistön luoteiskulmassa olevan yksikerroksisen rakennuksen korvaamisen enintään kolmikerroksisella rakennuksella. Kolmikerroksinen rakennus sopeutuu lähiympäristön muun rakentamisen kerroskorkeuteen. Samalla kolmikerroksinen rakennus kuitenkin rajaa Erkkilänkatua pitkin kohti Tuomiokirkkoa avautuvaa näkymää nykyistä voimakkaammin.</p> <p>Voimassa olevassa asemakaavassa Johanneksen koulutalon tontin pohjoisreuna Erkkilänkadun varressa osoitetaan istutettavana tontinosana. Paikalla olemassa</p>	<p>ratkaisuilla on sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia katunäkymiin ja katujen päätteiden hahmottumiseen.</p> <p>VE2:ssa mahdollistetaan korttelin 156 nykyisen rakennuskannan purkaminen ja korttelin uudisrakentaminen umpikorttelin periaatteella. Ratkaisu rajaa voimakkaasti Erkkilänkadun katunäkymiä etenkin yhdessä koulutontin kolmikerroksisten uudisrakennuksen kanssa ja muuttaa kirkon asemaa kaupunkikuvassa näkymiä hallitsevasta dominantista vain kadun päätteellä näkyväksi maamerkiksi. Tämä on selvä heikennys katunäkymiin alueella. Toisaalta korttelin 156 uudisrakentaminen umpikortteliksi eheyttää Rautatienkadun katunäkymiä. Rakennusala ei uloteta aivan Rautatienkadun katualueen reunaan. Ratkaisu poikkeaa Rautatienkadun varren toteutuneesta rakenteesta. Katualueen ja rakennusalan väliin osoitetaan kapea istutettava tontinosana. Ratkaisu antaa hieman lisää tilaa tuomiokirkon ympärille.</p> <p>VE2:ssa mahdollistetaan korttelin 150 lounaiskulmassa olevan 1980-luvun postmodernistisen Olympian liiketalon nelikerroksisen laajennuksen purkaminen ja korvaaminen nykyistä korkeammalla rakennuksella. Rakennuksen eteläpääty saa olla enintään kahdeksankerroksinen. Nykyinen rakennusosa on sovitettu huolella Olympian liiketalon räystäs- ja harjakorkeuteen. VE2:n kaavaratkaisu sovittaa uudisrakennuksen korkeuden</p>
--	--	---

	<p>oleva puurivi osoitetaan voimassa olevassa kaavassa säilytettävänä puurivinä. VE1:ssä tontin pohjoisreunalle ei osoiteta istutettavaa tontinosaa. Tontin pohjoisreunaan osoitetaan meluste ja istutettava puurivi. Meluste muuttaa ja peittää näkymiä. Sen soveltuminen kaupunkikuvaan ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Nykyisten kookkaiden puiden korvaaminen taimilla muuttaa katunäkymää siksi aikaa, kun uudet puut kasvavat kookkaiksi.</p> <p>Nykytilassa Tammerkosen koulun korttelia 158 kiertävät puurivit rajaavat voimakkaasti katunäkymää Rautatienkadun pohjoispäässä. VE1:ssä puurivien säilyminen turvataan kaavamerkinnällä ja määräyksellä säilytettävästä puurivistä. Voimassa olevassa asemakaavassa puurivien alueet on osoitettu istutettavina tontinosina.</p> <p>Kaavan yleismääräyksissä ohjataan yleisten alueiden suunnittelua. Niiden suunnittelussa on otettava huomioon niiden luonne osana kulttuurihistoriallisesti, rakennushistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokasta kaupunginosakokonaisuutta. Alueen pää- ja sivukatujen hierarkia on säilytettävä.</p> <p>VE1:ssä ohjataan hyvin niukasti tonttien ja katualueiden viherrakennetta kaupunkikuvan näkökulmasta. Yleismääräyksissä määrätään, että rakennuslupaan liitettävillä suunnitelmissa on osoitettava, että pääkäyttötarkoituksen mukainen Tampereen viherkertoimelle</p>	<p>Aleksanterinkadulla vastapäätä olevan Karhuapteekin talon tornimaiseen rakennusosaan kadun kulmassa. Ratkaisu luo uuden porttiaiheen Aleksanterinkadun ja Satakunnankadun risteykseen. Uusi porttiaihe rikastuttaa kaupunkikuvaa alueella.</p> <p>Korttelissa 150 oleva Olympian liiketalo näkyy Ojakadun päätteenä Satakunnankadun eteläpuolella olevan pienen puiston puiden takaa. Ojakadun koillispuolella myös Olympian liiketalon siipiosa tulee näkyviin. Kahdeksan kerroksisen uudisrakennuksen toteutuessa se vie korkeudellaan huomion Olympian liiketalolta kadun päätteenä. Korkea uudisosa kilpailee huomiosta myös Olympian liiketalon katonharjan takaa näkyvän Tuomiokirkon tornin kanssa. Tämä on merkittävä muutos sekä katunäkymiin että katujen päätteisiin alueella ja saattaa heikentää Tuomiokirkon kaupunkikuvallista merkitystä Ojakadulta katsottuna. Toisaalta tälläkin hetkellä Tuomiokirkon tornin näkyvyyttä Ojakadulle heikentää Aleksanterinkadun ja Satakunnan kadun risteyksessä olevan pienen aukion puusto, jonka lehvästö peittää etenkin kesäaikaan näkymiä Olympian talolle ja Tuomiokirkon tornille.</p> <p>VE2 mahdollistaa korttelissa 154 umpikorttelirakennetta rikkovien rakennusten purkamisen ja korttelin täydennys- ja uudisrakentamisen umpikortteliperiaatteen mukaisesti. Ratkaisu eheyttää sekä Sukkavartaankadun että Lapintien</p>
--	---	--

	<p>määritelty tavoitetaso täyttyy. Kaavaluonnosvaihtoehdossa ei juurikaan osoiteta istutettavia tontinosia, istutettavia tai säilytettäviä puurivejä. Voimassa olevissa asemakaavoissa niitä on osoitettu selvästi runsaammin. Katunäkymiin tällä voi olla merkittäviäkin muutoksia, mikäli olemassa oleva puusto kaadetaan esimerkiksi Lapintien varrelta paloaseman kohdalla tai korttelista 160. Katunäkymien ja kaupunkikuvan kannalta tärkeimmät puurivit on kuitenkin osoitettu istutettavina tai säilytettävänä puuriveinä koulujen tonteilla ja Erkkilänaukeen ympäristössä, samoin kuin kaupunkikuvan kannalta tärkeimmät istutettavat tontinosat korttelin 154 pohjoiskulmassa ja korttelin 156 lounaiskulmassa.</p> <p>Kaavaa varten tehdyissä selvityksissä osoitetut tärkeät näkymien päätteet – tuomiokirkko, paloasema, entinen osuusliike Voiman talo, Karhu-apteekki, Tuomisen kivimuuri ja Tammerkosken koulu – on kaikki osoitettu asianmukaisin suojelumerkinnöin VE1:ssä</p>	<p>katunäkymiä ollen selkeä parannus nykyisiin hajanaisiin näkymiin. Korttelin eteläkulman täydennysrakentaminen myös muodostaisi Sukkavartaankadun eteläosalle selkeän päätteen nykyisen pysäköintiratkaisun tilalle. Korttelin pohjoiskulman täydennysrakentaminen muuttaa Vuorikadun ja Lapintien kulmauksen nykyistä puistomaista ilmettä rakennetummaksi ja vähemmän vehreäksi. Kulmaukseen on kaavaratkaisun mukaan mahdollista rakentaa yksikerroksinen uudisrakennus. Ratkaisu pehmentää korttelin 154 korkean rakentamisen liittymistä korttelin 160 matalaan rakennuskantaan ja mahdollistaa taustalla olevan istutetun tontinosan mahdollisten puiden näkymisen Lapintielle.</p> <p>VE2 mahdollistaa Juhannuskylänkadun itäpäässä etelä- ja pohjoispuolisten kortteleiden täydennysrakentamisen kadun varrelta enintään kolmikerroksisin uudisrakennuksin. Ratkaisu eheyttää katunäkymiä ja rajaa näkymiä kohti Tuomiokirkkoa.</p>
<p>kirkon ja koulujen erottuminen kaupunkikuvassa</p>	<p>Alueella julkinen rakentaminen on toteutettu rakennus puistossa -periaatteella vastakohtana umpikortteleihin sijoitetulle asuinrakentamiselle.</p> <p>VE1:ssä Tuomiokirkon ympärille osoitetaan historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävä puisto, jonka kaavamääräys turvaa paitsi puiston arvot myös kirkon aseman puiston keskelle sijoittuvana rakennuksena.</p>	<p>Tuomiokirkonpuiston, Tammerkosken koulun ja Johanneksen koulun osalta VE2:n vaikutukset eivät eroa VE1:stä. VE2:n muilla ratkaisulla on selkeästi positiivisia vaikutuksia kirkon ja koulujen erottumiseen kaupunkikuvassa negatiivisten vaikutusten jäädessä selvästi vähäisemmiksi.</p> <p>VE2 mahdollistaa kortteleissa 156 ja 154 olevien umpikorttirakenteesta poikkeavien</p>

	<p>VE1:ssä Tammerkosken koulun kortteli 158 osoitetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue ja koulurakennukset osoitetaan asianmukaisin suojelumerkinnöin ja rakennusala toteutuneen mukaisesti. Koulun pihaa rajaavien muurien säilyminen on turvattu kaavan yleismääräyksillä, vaikka muureille ei erikseen osoiteta suojelumääräystä. Koulun tontin länsireunalla olevat puut on osoitettu säilytettävänä puurivinä. Muuten rakennetulla koulun pihalla ne luovat vaikutelman puiston keskellä olevasta rakennuksesta ja osa puista on tietävästi alkuperäisiä 1920-luvulla istutettuja vaahteroita. Voimassa olevassa asemakaavassa koulun tontin reunoille on osoitettu istutettavat tontinosat turvaamaan koulun pihan puistomaista luonnetta.</p> <p>VE1:ssä Johanneksen koulun kiinteistö korttelissa 155 osoitetaan opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue ja vanhat koulurakennukset osoitetaan asianmukaisin suojelumerkinnöin ja rakennusala toteutuneen mukaisesti. Kiinteistön luoteiskulmassa olevan matalan siirtokelpoisen koulurakennuksen paikalle mahdollistetaan enintään kolmikerroksisen rakennuksen rakentaminen. Tontin osa on alkuaan ollut osa Rautatienkadun ja Huhtimäenkadun jatkeen välissä ollutta umpikorttelia. Massoittelunsa ja korkeutensa puolesta rakennus sopii hyvin</p>	<p>rakennusten purkamisen ja kortteleiden uudis- ja täydennysrakentamisen umpikortteliperiaatteen mukaisesti. Ratkaisu selkiyttää alueen rakennetta ohjaamalla asuin- ja liikerakentamisen umpikortteleihin, mikä korostaa julkisten rakennusten sijoittelua korttelin keskelle puistomaiseen ympäristöön. Tällä on positiivinen vaikutus kirkon ja koulujen erottumiseen kaupunkikuvassa verrattuna nykytilanteeseen sekä VE1:en.</p> <p>VE2 mahdollistaa korttelin 150 itäreunan kuusikerroksisten lamellikerrostalojen korottamisen yhdellä kerroksella. Rakennusten mittakaava kasvaa suhteessa Tuomiokirkkoon, mikä voi heikentää kirkon erottumista kaupunkikuvassa. Toisaalta olemassa olevat kuusikerroksiset lamellitalot jo heikentävät korkeudellaan kirkon erottumista kaupunkikuvassa korkeutensa takia.</p>
--	--	---

	<p>tämän entisen umpikorttelin rakenteeseen.</p> <p>Voimassa olevassa asemakaavassa Johanneksen koulutalon tontin pohjoisreuna Erkkiläkadun varressa osoitetaan istutettavana tontinosana. Paikalla olemassa oleva puurivi osoitetaan voimassa olevassa kaavassa säilyttävänä puurivinä. Vastaavasti myös tontin eteläreunaan osoitetaan säilytettävä puurivi. VE1:ssä tontin pohjoisreunalle ei osoiteta istutettavaa tontinosaa. Tontin pohjoisreunaan osoitetaan meluste ja istutettava puurivi. Meluste muuttaa ja peittää näkymiä. Sen soveltuminen kaupunkikuvaan ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Nykyisten kookkaiden puiden korvaaminen taimilla muuttaa katunäkymää siksi aikaa, kun puut kasvavat kookkaiksi. Puurivin osoittaminen kaavassa turvaa koulun pohjoisen piha-alueen puistomaisen luonteen säilymisen ja vaikutelman puiston keskelle sijoittuvasta julkisesta rakennuksesta. Tontin eteläreunalla oleva puurivi osoitetaan säilyttävänä puurivinä, mikä turvaa koulun hahmottumisen puiston keskellä sijaitsevaksi rakennukseksi etelästä katsottaessa.</p> <p>Tuomiokirkon ja koulujen erottumista kaupunkikuvassa turvaa VE1:ssä niitä ympäröivien kortteleiden matalan rakennuskannan osoittaminen asianmukaisin suojelumerkinnöin sekä muun rakennuskannan rakennusalojen ja kerroskorkeuksien osoittaminen</p>	
--	--	--

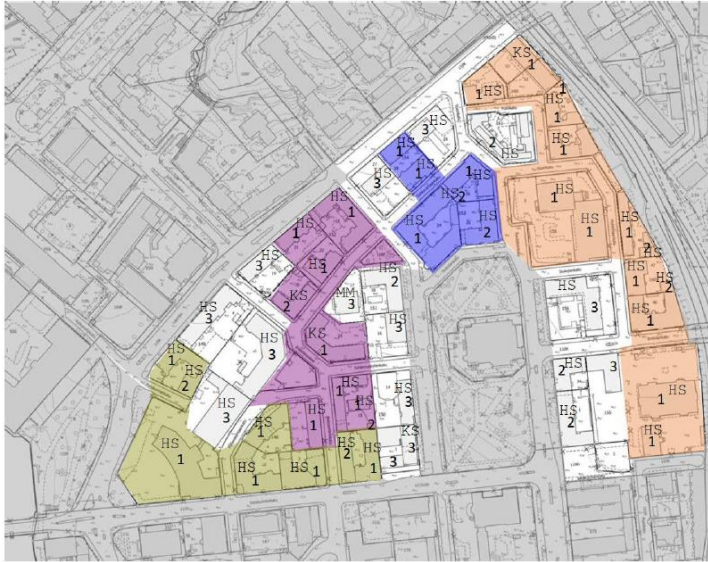
	nykytilanteen mukaan. Kaava-alueella on kuitenkin myös asuin- ja liikerakennusten kortteleita, joissa perinteinen umpikorttelirakenne on hajonnut. VE1:ssä nämäkin korttelit osoitetaan toteutuneen rakenteen mukaisina, mikä hämärtää julkisen rakentamisen erottumista asuin- ja liikerakentamisesta kaupunkikuvassa.	
liittyy kiinteästi Tammerkosken teollisuusmaiseman RKY-kohteeseen, etenkin Paloasemaan 1907 (1921)	<p>Vaikutuksia paloasemaan sekä vaikutuksia liittymiseen Tammerkosken teollisuusmaisemaan on käsitelty osana vaikutuksia RKY-alueisiin.</p> <p>Kaavavaihtoehdon VE1 mahdollistama uudis- ja täydennysrakentaminen korttelissa 149 ei vaikuta paloaseman ja Tuomiokirkon tornin näkyvyyteen Satakunnansillalle. Tuomiokirkon torni näkyy edelleen paloaseman tornin rinnalla. Näiden tärkeiden maamerkkien yhtäaikainen näkyminen kytkee kaksi RKY- aluetta visuaalisesti toisiinsa ja kaavaluonnosvaihtoehto VE1 turvaa tämän kytkeytymisen.</p>	<p>Vaikutuksia paloasemaan sekä vaikutuksia liittymiseen Tammerkosken teollisuusmaisemaan on käsitelty osana vaikutuksia RKY-alueisiin.</p> <p>Kaavavaihtoehdon VE2 mahdollistama uudis- ja täydennysrakentaminen korttelissa 149 ei vaikuta paloaseman ja Tuomiokirkon tornin näkyvyyteen Satakunnansillalle. Tuomiokirkon torni näkyy edelleen paloaseman tornin rinnalla. Näiden tärkeiden maamerkkien yhtäaikainen näkyminen kytkee kaksi RKY- aluetta visuaalisesti toisiinsa ja kaavaluonnosvaihtoehto VE2 turvaa tämän kytkeytymisen.</p>

5.3 Paikallisiin arvoalueisiin ja -kohteisiin

Kaavaa laadittaessa on tehty Juhannuskylän kulttuuriympäristöselvitys sekä rakennushistorialliset selvitykset Tammerkosken koulusta ja Johanneksen koulusta. Lisäksi käytettävissä on ollut paloaseman rakennushistoriallinen selvitys ja Tuomiokirkonpuiston puistohistoriallinen selvitys.

Kaava-alueella ei ole sellaisia paikallisesti arvokkaita kohteita, jotka eivät kuuluisi myös maakunnallisesti arvokkaan alueen rakennuskulttuurin ydinalueisiin. Juhannuskylän kulttuuriympäristöselvityksessä (2021) kaava-alueelta on rajattu neljä rakennuskannaltaan yhtenäistä arvoaluetta. Nämä arvoalueet ovat 1) radanvarsi, 2) sisäosan puukorttelit, 3) Satakunnankadun kivikorttelit ja 4) Sukkavartaankadun umpikortteli.

Kaavaluonnosvaihtoehtojen vaikutuksia näihin kokonaisuuksiin on käsitelty osana vaikutusten arviointia maakunnallisiin arvoalueisiin ja -kohteisiin.

Arvoalueet ja -luokat

- Radanvarsi.
- Sisäosan puukorttelit.
- Satakunnankadun kivikorttelit.
- Sukkavartaankadun umpikortteli.

1. LUOKKA

Erityisiä ja monipuolisia kulttuurihistoriallisia arvoja. Koko Juhannuskylän alueen arvojen kannalta merkittävä rakennus.

2. LUOKKA

Alueelle tai rakentamisajalleen tyypillinen, omaa kulttuurihistoriallisia arvoja.

3. LUOKKA

Ei merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja.

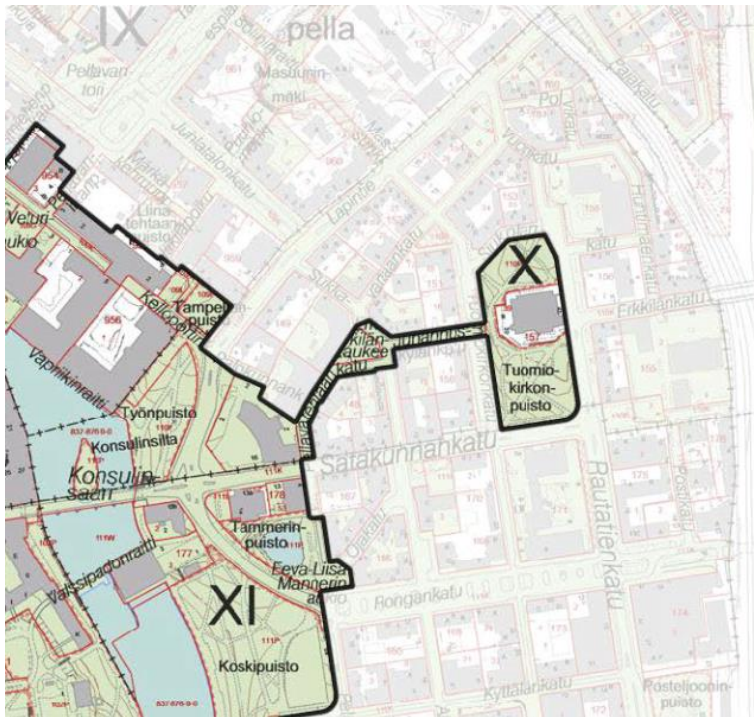
HS = hyvin säilynyt.

KS = kohtalaisesti säilynyt.

MM = merkittävästi muutettu.

Kuva 21 Arvoalueet, -luokat ja säilyneisyys. JUHANNUSKYLÄ, TAMPERE Kulttuuriympäristöselvitys 2021, Sitowise.

5.4 Kansalliseen kaupunkipuistoon

Kuva 22 Kansallisen kaupunkipuiston rajausta Juhannuskylässä ja lähiympäristössä. Kuvalähde: TAMPEREEN KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO Hakemus 13.11.2020, tarkistettu 20.1.2021 Liite 1 / Tampereen kansallisen kaupunkipuiston rajausta.

Tampereen kansallisen kaupunkipuiston hakemuksessa Juhannuskylän asemakaava-alueelta keskuspaloaseman ja Tuomiokirkonpuiston on esitetty kuuluvan Tampereen kansalliseen kaupunkipuistoon, samoin kuin niitä yhdistävä katuverkko ja Erkkilänaukeen. Kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdossa Tuomiokirkonpuisto osoitetaan historiallisesti ja kaupunkikuvallisesti merkittävänä puistona. Kaavamääräys turvaa puiston säilymistä.

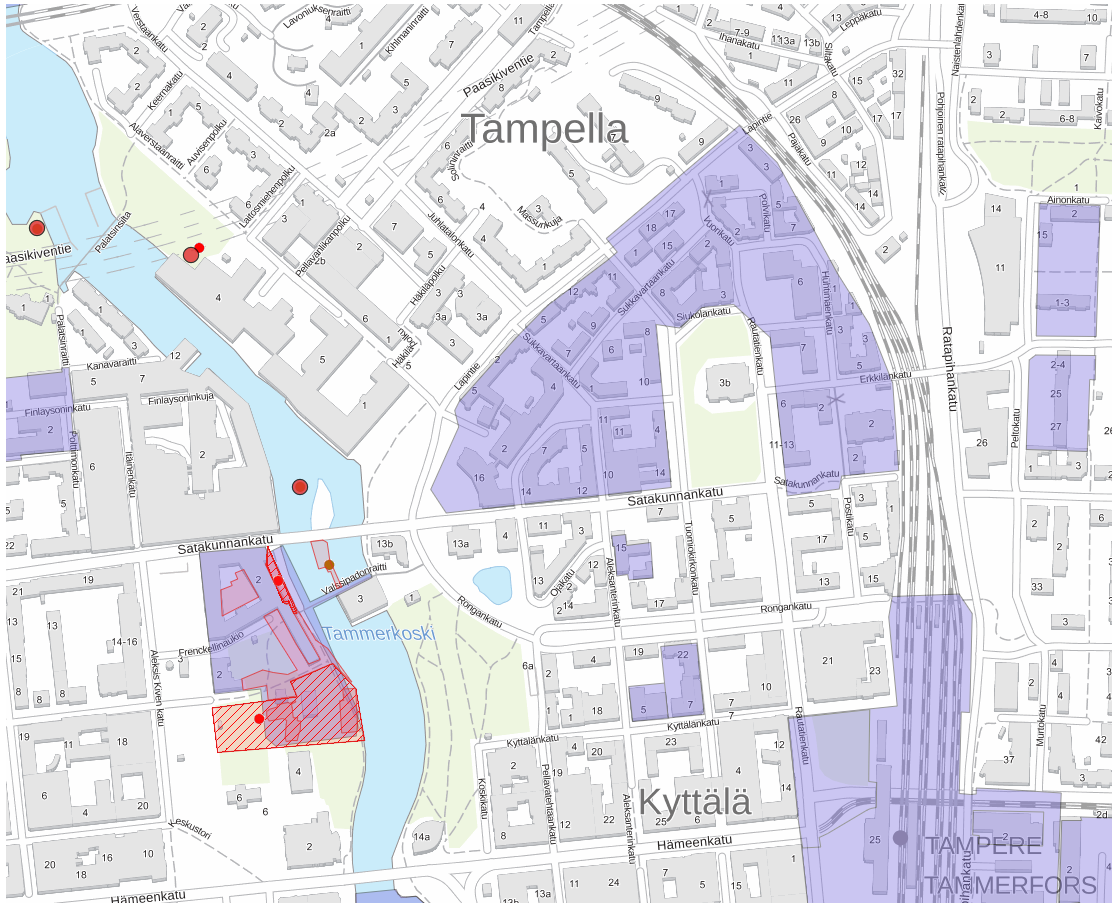
Kummassakin kaavaluonnosvaihtoehdossa Erkkilänaukeen osoitetaan osin katuna, osin leikki- ja oleskelualueeksi varattuna alueen osana sosiaalitoimintaa ja terveydenhuoltoa palvelevien rakennusten korttelialueella. Leikkialueen länsikulmaan osoitetaan istutettava puu ja koillisreunan olemassa oleva puurivi osoitetaan säilytettävänä puurivinä. Kaavaratkaisu turvaa alueen luonteen säilymistä puiston reunustamana aukiona sekä katunäkymien vehreyden kannalta tärkeiden puiden säilyttämisen ja istuttamisen.

Erkkilänaukeen leikkialueella olevat kookkaat puut ovat tärkeä osa kaikkien aukioon risteävien katujen katunäkymiä ja ne muodostavat katunäkymän päätteen etenkin Juhannuskylänkadulle Tuomiokirkolta katsottaessa sekä Pellavatehtaan kadulle lounaasta katsottaessa. Olemassa olevan puurivin osoittaminen säilytettävänä puurivinä turvaa katunäkymien säilymistä vehreänä ja kansallisen kaupunkipuiston yhtenäisyyttä ja jatkuvuutta Tuomiokirkonpuiston suuntaan.

Kaavaluonnosvaihtoehdoissa osoitettu aukio Palokunnankadun ja Pellavatehtaan kadun välillä avaa uuden suoremman reitin Pellavatehtaan kadulta Työpuistoon Tammerkosken rannalla. Myös

tämä ratkaisu tukee Tuomiokirkonpuiston liittymistä kansallisen kaupunkipuiston viherrakenteeseen. Reitin vehreyttä tukisi paloaseman tontin pohjoiskulmassa olevan Lapintien suuntaisen puurivin osoittaminen kaavaratkaisussa säilytettävänä puurivinä.

5.5 Arkeologiseen kulttuuriperintöön

Kuva 23. Kaavamuutosalueen rajaus (violetti), punaisin pistein kiinteät muinaisjäännökset, ruskein pistein muut kulttuuriperintökohteet, punaisella vinoviivituksella muinaisjäännösalueet ja punaisina Pirkkanmaan arkeologiset kohteet. Kuvalähde: [Oskari - Kartat.tampere.fi](http://Oskari-Kartat.tampere.fi), pohjakartta MML. Oskariin kaava-alueen rajausta ei ole päivitetty. Tuomiokirkonpuisto on mukana kaava-alueessa.

Kaavaluonnosvaihtoehdoilla ei ole vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Kaava-alueella ei ole tunnettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä muita kulttuuriperintökohteita. Lähimmät tunnetut muut kulttuuriperintökohteet ovat Tammerkoskessa Satakunnansillan etelä- ja pohjoispuolella. Lähimmät tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ovat Tampellan alueella sijaitseva Tampellan masuuni (mjtunnus 100002011) ja Tammerkosken länsipuolella sijaitseva Frencckellin koskisiipi (mjtunnus 1000044823). Ne, samoin kuin Tammerkoskessa sijaitsevat muut kulttuuriperintökohteet liittyvät Tampereen teollisuushistoriaan. Lisäksi Tammerkosken ja Keskustorin välissä sijaitsee kiinteä muinaisjäännös Frencckellin paperitehdas (mjtunnus 1000018817). Muinaisjäännös on Tammerkosken kylänpaikan/kartanonpaikan/markkinapaikan

alueella, ja siltä on löytynyt Frenckellin paperitehtaaseen liittyviä rakenteita mutta myös kaupungin varhaisimpiin asemakaavavaiheisiin liittyviä kiinteitä rakenteita sekä varhaisempia rakenteita.

Kaava-alueella sijaitsee kaksi 1500-luvun alun maakirjoissa mainittua ja keskiajalla perustettu historiallista kylänpaikkaa, Erkkilä ja Siukola. Erkkilän kylänpaikka sijaitsee paloaseman asfaltoidulla piha-alueella ja on määritelty Keskustan osayleiskaava-alueen arkeologisessa inventoinnissa tuhoutuneeksi myöhemmän maankäytön seurauksena. Siukolan kylänpaikkaan maakuntamuseo teki tarkastuksen keväällä 2021, jonka myötä Siukolan kylänpaikka katsottiin myös tuhoutuneeksi.

6 Elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen

Asemakaavan vaikutukset elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen ovat vähäiset. Alueella oleva liiketilan määrä ei ole vähenemässä. Yleisten rakennusten korttelialueita lukuun ottamatta kaikilla tonteilla sallitaan liike- ja toimistorakennusten rakentaminen (AL, ALY). Purettavan palolaitoksen lisäosan paikalle asemakaavassa on osoitettu Liike- ja majoituspalvelurakennusten korttelialue (KL-9), joka mahdollistaa uuden hotellin rakentamisen ja lisää näin keskusta-alueen hotelli- ja majoitustarjontaa.

Uudisrakentaminen mahdollistaa alueelle toimivien ja nykyaikaisten liiketilojen rakentamisen.

7 Ilmastovaikutukset

Kaavan toteutuessa alueelle on mahdollista toteuttaa merkittävää täydennysrakentamista. Vaihtoehdossa 2 selvästi vaihtoehtoa 1 enemmän. Paikoin täydennysrakentaminen vaatii vanhan rakennuskannan purkamista. Suunnittelun lähtökohtana on kuitenkin ollut tarpeettoman purkamisen välttäminen. Kaavatyön aikana on tutkittu ratkaisuja, jossa rakennusoikeutta on lisätty nykyinen rakennuskanta säilyttäen kortteleita tiivistämällä ja mm. olemassa olevaa rakennusta korottamalla. Erityisesti rakennuksen käyttötarkoituksen muuttuessa on vanhan rakennuksen hyödyntäminen haastavaa. Uudisrakentaminen tarjoaa joissakin tilanteissa myös mahdollisuuden ympäristön laadun parantamiseen.

Rakennusten purkaminen ja uudisrakentaminen lisäävät kaavan hiilijalanjälkeä ja vaikutusta ilmastomuutokseen. Jos purkamiseen päädytään, kattavalla purkukartoituksella ja purkumateriaaliselvityksellä voidaan minimoida purkamisesta aiheutuvat haitat edistämällä materiaalien ja rakennusosien uudelleenkäyttöä. Rakennuksen sisustusta ja esimerkiksi ikkunoita ja ovia on mahdollista hyödyntää muussa rakentamisessa. Purkamisen yhteydessä hyväkuntoisia rakennusosia voi luovuttaa niitä haluaville uudelleen käytettäväksi. Uudisrakentamisessa tulee noudattaa kestävästä rakentamisesta ja kiertotalouden periaatteita.

Rakentamistapa sekä rakentamisessa käytetyt materiaalit ja määrät vaikuttavat rakennusten rakentamisessa syntyviin kasvihuonekaasupäästöihin. Mitä vähemmän energiaa ja luonnonvaroja rakennusmateriaalien valmistamiseen on käytetty, sitä vähemmän niistä on ympäristölle haittaa.

Huomioimisen arvoista on, että talojen energiatehokkuuden kasvaessa rakentamiseen kuluneen energian suhteellinen osuus tulee kasvamaan.

Kaava-alue sijoittuu keskelle yhdyskuntarakennetta ja hyödyntää olemassa olevaa kunnallistekniikan verkostoa, liikenneverkkoa ja palveluita sekä julkista liikennettä. Kaavan polkupyörien pysäköintiä koskevilla määräyksillä tuetaan kestävän liikkumisen lisääntymistä kaava-alueella. Pyöräpysäköinnin helpottaminen lisää pyöräilyn houkuttelevuutta ja madaltaa henkilöauton käyttötarvetta. Kestävän liikkumisen lisäämisellä ja henkilöautoliikenteen käyttötarpeen madaltamisella on edistävää vaikutus ilmastotavoitteiden saavuttamiseen.

Suunnittelussa on huomioitu alueella muodostuvan huleveden määrän kasvaminen ääriolosuhteiden kasvun myötä. Kaavassa on annettu määräykset hulevesien keräämiseen ja viivyttämiseen ennen vesien hallittua laskemista kaupungin hulevesiviemäriin. Kaava velvoittaa, että rakennuslupaan liitettävillä suunnitelmilla on osoitettava, että pääkäyttötarkoituksen mukainen Tampereen viherkertoimelle määritelty tavoitetaso täyttyy. Kaupunkikorttelien ja pihojen viherrakenteilla on keskeinen merkitys kaupunkien ilmastokestävyydelle ja kaupunkiluonnon monimuotoisuudelle. Iso osa kaava-alueen viherpinta-alasta on tonteilla. Kaupunkirakenteen tiivistyessä täydennysrakentaminen myötä voidaan viherkertoimella vaikuttaa merkittävästi tonttien viherrakenteeseen. Rakentamisen yhteydessä voidaan kompensoida puuttuvia tai rakentamisen myötä menetettäviä viheralueita ja luoda uusia arvoja panostamalla kortteleiden vihreään infrastruktuuriin ja luontopohjaisiin ratkaisuihin.